1

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Europos LIETUVIS

Nr. 33. (483) 22. 8. 1957. Londonas, 1957 metų, rugpiūčio mėn., 22 d. VIII metai

VIDURINIUJŲ RYTŲ KARO GRĖSMĖS ŽARIJOS

J. Lanskoronskis

DU DIDIEJI GRUMTYNIŲ LAUKE

Viduriniuose Rytuose įvairios krizės nesiliauja ir dar gimsta vis naujos. Nuolatinių vidinių sujukimų, sukilimų, staigių revoliucinių sukrėtimų ir socialinių neramumų bangos paliečia ne vien tos erdvės tautas ir kraštus, bet veikia ir kone viso pasaulio valstybes. Izraelio su arabų pasauliu santykių problema jau daug metų kaip svarstoma JTO institucijose, bet pasilieka neišspręsta. Arabų kraštų vieningumas tepasireiškia neapykanta tai naujai valstybėlei ir solidariu įgeidžiu ją kaip nors su naikinti, bet šiaip jau ta arabų vienovė dar tėra fikcija. Visos tos pusiau feodalinio tipo valstybės ir valstybėlės savitarpy riejasi, rivalizuoja, rungiasi dėl pirmumo, dėl prestižo, dėl vadovaujamojo vaidmens. Dėl įtakos tuose kraštuose savų interesų vedami rungiasi ir „didieji". Kol visas tas pasaulis buvo britų ir iš dalies prancūzų įtakos sfera, tol politinės žaidynės sudaryda vo ramumo ir pusiausvyros įspūdį. Tie laikai jau praėjo. Dviejų karų įvykiai, tautinės sąmonės augimas, prislėgtų ir išnaudojamų masių atbudimas, naujų tautų į savarankias valstybes stojimas supurtė ir snūduriavusį arabų pasaulį ir paskatino tuos kraštus kratytis svetimųjų globa ir ką jie vadina „kolonijinėmis liekanomis". Tuo pat metu, be tradicinių „globėjų", į sceną išėjo ir pradėjo veikti nauji partneriai, daug galingesni ir įtakingesni. Jie ateina kiekvienas savais tikslais ir su savais metodais ir priemonėmis. Jų vardai Sovietų Sąjunga ir J.A.V-bės.

Nuo karo pabaigos, jau 12 metų, tų dviejų milžinų galia ir varžytinės dėl galios ir sudaro pokarinio pasaulio problemų komplekso, tiksliau tariant, neleidžia jų vienaip ar kitaip išspręsti. Tose varžytynėse tiesiai ar netiesiai dalyvauja visos medžiaginės, ideologinės ir moralinės pasaulio jėgos. Tarp tų dviejų traukos centrų visi kiti kraštai dar iki šiai dienai tebėra lyg priedas, varžytynių objektai, tartum koks no man's land, kurs patekęs į vieną ar kitą kovojančią stovyklą gali pakeisti pasaulio jėgų pusiausvyrą. Visų žemynų, senų ar naujų tautų ir valstybių užmačiose, viltyse ir veikimo būde slypi galingųjų imperijų atstovaujama pokarinė dviejų pasaulių slapta ar atvira kova. Stambūs ar smulkūs įvykiai, politinės ar socialinės riaušės, politiniai rinkimai, kaimynų savitarpio nesusipratimai ir santykiai, vienokio ar kitokio turinio sutartys, net ir komercinės, pavirsta kovos objektu, vieno ar kito bloko laimėjimu ar pralaimėjimu. Politinių ar šiaip veiksmingų ir įtakingų asmenybių, politinių partijų ir jų vadų laikysena atšviečia jų vienai ar kitai pusei palankumo bei pasidavimo laipsnį. Kiekviename krašte yra „įtakų sfera", lyg kokia skiriamoji linija tarp vieno ir kito bloko. Rinkimai Prancūzijoj ar Italijoj, Berlyne ar Federalinėj Vokietijoj, ar kitur dažnai reiškia „rusų partijos" ar „ amerikonų partijos" žingsnį pirmyn ar atgal. Taip yra ne vienoj Europoj, bet ir kitose erdvėse, Pietų Amerikoj, „laisvuose" Azijos atkraščiuose, taip yra ir šiandieninio dėmesio centre — arabų pasauly.

Sunku nurodyti kurį nors tarptautinį konfliktą, kurs tiesiai ar netiesiai netilptų Sovietų Sąjungos ir Vakarų, t.y. JAV, varžytynių rėmuose.

Mes visi sekame ir apytikriai suvokiame gausias, dažnai painias ir sudėtingas Europos problemas. Visiems aišku, kad tose rungtynėse dėl įtakos Amerika nėra suinteresuota paglemžti kurį nors Europos kraštą ar Vokietiją, bet ji negali prileisti, kad tas kraštas būtų susovietintas. Vokietijos, juo labiau visos Europos susovietinimas reikštų Rusijos ekonominį ir karinį sustiprėjimą ir tuo pačiu pusiausvyros lūžį JAV nenaudai. Būtų bergždžias dalykas čia kartoti įvairius JAV prezidentų, valstybės sekretorių, karo vadų reikšmingus pareiškimus, kokiam mirtinam pavojui būtų Amerikos saugumas, jei Sov. Sąjunga užimtų Vakarų Europą. Vargu pačiose JAV šiandien yra kiek giliau galvojančių politikos vyrų, kurie nesuprastų ,kad Europos gynimas yra ir pačios Amerikos saugumo raktas. Tai, rodos, pradeda suprasti ir platesnės, politiškai mažai subrendusios amerikonų masės. Norėdamos ar nenorėdamos, JAV yra verčiamos palaikyti asmenis, partijas, institucijas, vyriausybes, kurios suinteresuotos Vakarų demokratijų politine ideologija ir gyvensena, kurios gina savo nepriklausomybę, vienaip ar kitaip pastodamos kelią komunistiniam veržimuisi.

Jei Europos valstybių Europoje ir JAV gynybos politika, o taip pat iki tam tikro laipsnio medžiaginiai interesai sutampa, ne visada, deja, taip yra kitose erdvėse. Aiškiau kaip bet kada gyvenam tokį istorijos tarpsnį, kada didžiosios galybės savo saugumą, naujos ekspansijos galimybes, savo pirmumą sutapdina ir negali nesutapdinti su savo galios monopoliu. Varžytynės dėl galybės tęsiasi, tęsiasi ir šaltasis karas, nors ta „sąvoka" pastaruoju laiku mažiau tebevartojama. Ne be to, kad tas „šaltasis karas" protarpiais neišsigimtų į tikrąjį karą, kur bombos griauna miestus ir karinius įrengimus, tankai trypia žmonių mases. Tokį karą dabar kukliai vadina „karine intervencija". Tų „intervencijų" yra nemažai. Vienos pusės intervencija „vidaus reikaluose" randa pateisinimą kitos pusės intervencijos baimėje. Pasaulinės strategijos rėmuose varžytynės dėl no man's land įvairiuose pasaulio taškuose de facto yra kova dėl pramonei reikalingų medžiagų, ypač dėl karo pramonės medžiagų. Viso pasaulio didieji žaliavų centrai buvo ir dar tebėra Vakarų įtakos sferoje: ne vien Amerikoje, bet ir Afrikoje ir Artimuosiuose ir Tolimuosiuose Rytuose.

Bet štai, va, Afrikos ir Viduriniųjų Rytų žaliavų apsaugos ruožas pradeda braškėti. Vienam straipsny neįmanoma paliesti viso tos erdvės problemų komplekso. Verta tačiau panagrinėti kai kuriuos abipusius momentus, kur pastaruoju metu smarkiai susikerta didieji varžovai. Visa ta erdvė taip pat iki tam tikro laipsnio yra no man's land, politinė tuštuma, kiek joje nėra nusistovėjusios valstybinės santvarkos, socialinės sąrangos, pastovių ir tvirtų vyriausybių ,ypač kiek tie kraštai nėra patys vieni pajėgūs apsidrausti nuo extra-erdvinių valstybių kišimosi į jų reikalus. Jie yra varžytynių objektas. Toje erdvėje, be to, susikerta ir pačių Vakarų sąjungininkų interesai.

Tos erdvės Vakarų sferos įtakoje išlaikymą dabar pasunkina ta aplinkybė, kad, apdrausdama Nasero prosovietiškas tendencijas nuo Izraelio ir nuo britų-prancūzų intervencijos, JAV diplomatija padarė gal stambiausią klaidą nuo Jaltos ir Potsdamo laikų. Taip manė ir tebemano ne tik atsakingieji „oficialūs" Europos politikai, kurie turėjo nusilenkti JAV valiai, bet ir neprosovietiška, vadinasi, didžioji visuomenės dalis: ji, Amerika, prileido, leido ir sutvirtino Sovietų galybės atvirą intervenciją laisvojo pasaulio sienų viduje ir to pasaulio gyvybiniam komunikacijų mazgekaip tik tuo momentu, kada pati Sov. Sąjunga brutaliai paneigė tam laisvajam pasauliui bet kurią teisę ne tik intervenuoti sukilusios Vengrijos reikaluose, bet ir mesti paprastą žvilgsnį į tuos įvykius. Europos akimis žiūrint, JAV padėjo Sov. Sąjungai įsistiprinti Suezo mazge. Jos galia ir įtaka toje erdvėje iki tol ribojosi Graikijos, Turkijos ir Irano šiaurės sienomis, o dabar ji rengia savo bazes Sueze, Port-Saide, Sirijoj. To nepastebi tik tie, kurie neno ri pastebėti. Rusija, spaudos žiniomis, jau aprūpino Egiptą keliais povandeniniais laivais, kurių įgulos esą treniruojamos... Gdynėje. Kiti laivai būsią patiekti neužilgo. Sovietų lengvieji kreiseriai, informuoja spauda, per Suezo kanalą esą įsitaisę didžiajame Amer ežere, iš kur jie gali grasinti ne tik Izraeliui, bet ir visam Suezo kanalui, lygiai kaip kadaise britai iš savo stovyklų Aleksandrijos iškyšuly. Izraelio pasieny Sirijos daliniai pakeisti naujai suformuotais ir parengtais iš Sovietų teritorijos musulmonais. Sirijos, kaip ir Egipto aviacija yra sovietiška. Panašius faktus nedaugis seka. Nedaugis ir pastebi, kokia stambi evoliucija vyksta vakarų-rytų santykių raidoje. Ligi šiolei Sovietai vengė tie sioginio ginkluoto konflikto su Vakarais. Niekur, nei kadaise sprendžiant Triesto klausimą, nei Vokietijoje, net ir Korėjoje jie patys neperžengė demarkacijos linijos. Jie veikė per tarpininkus. Kada satelitų suorganizuotą Graikijoje pilietinį karą britai ryžosi likviduoti ginkluota intervencija, Sovietai nepajudėjo, neleido ir satelitams įsitraukti į atvirą karą. Jie tenkinosi sustiprindami komunistų veiklą Vakarų kraštuose (įsteigdami Kominformą). Iš Turkijos Sovietai buvo mėginę reikalauti grąžinti per pirmąjį karą prarastas teritorijas (Kars) ir Dardanelų gynybos bendrų bazių. Vakarai atsakė—ne! Maskvos valdovams buvo duota aiškiai suprasti, kad kaip Graikija taip ir Turkija bus ginamos ir kad bet kuri ta kryptimi iniciatyva bus vertinama kaip casus belli. Maskva nurimo. Nelabai temurmėdama pasitraukė ji ir iš per karą legaliai okupuotos šiaurinės Persijos. Tiesiogiai Sovietai nekariavo ir Korėjoje. Jų ekspansija tačiau sustodavo tik susidūrusi su lokalinėmis jėgomis arba vengdama išprovokuoti visuotinį karą. O dabar? Dabar rodos priešingai: Vakarai nedrįsta varžyti sovietų „taikios" ekspansijos, prisibijodami išprovokuoti visuotinį karą.

Ar JAV prezidentas ir jų politikos vadovai rimtai pasitiki vadinamosios Eisenhowerio doktrinos veiksmingumu Viduriniuose Rytuose? Tada kaip jie mano sustabdyti toj erdvėj rusų „taikią infiltraciją"? Ta „doktrina" žiauriai buvo kritikuojama ir pačiose JAV, ir tą patį klausimą statė Amerikos spauda. Atsakymo dar nėra. JAV, be abejo, dabar pavojų jau suprato, bet ar nepervėlai? Manevruodamos vidujinėmis proamerikoniškomis linijomis, JAV visaip žaidžia padėčiai stabilizuoti ir proamerikoniškam frontui sustiprinti. Jos laikinai prisijaukino Arabijos valdovą Seudą ir išgelbėjo Jordaniją nuo Sirijos bei Egipto, kitaip tariant, nuo sovietinės satelizacijos ir gausiai paberdamos dolerių ir ginklų, kuriam laikui sutvirtino nepatvarią „Eisenhowerio plano" užtvarą, bet rimčiausia saugos priemonė tuo tarpu ar nebus tik staigus spektaklinis jų Viduržemių laivyno sustiprinimas. Jo atominiai lėktuvnešiai įteigia kiek saikumo, o gal ir baimės ir pačiai Sovietų Sąjungai. Rusams tačiau, nors jie patys ir pribijotų imtis kurios nors veiksmingos akcijos, kuri galėtų susilaukti militarinio atoveiksmio, dabar nesunku žaisti daug subtilesnes žaidynes per kitus tarpininkus. Už mėnesio ar kelių, už metų ar daugiau, kad ir vėl, pvz., tas pats Naseras, sustiprėjęs įsigytais povandeniniais laivais ir pasidrąsinęs rusų kreiserių akivaizdoje, gali uždrausti Izraeliui laivininkystę Akabos įlankoj. Pastarajam nėra kitos išeities, kaip uždusti arba vėl griebtis karinės akcijos. Vakarai, konkrečiau JAV, atsistos prieš dilemą: arba pripažinti Naserui, vadinasi, jo sovietiniams globėjams, naują laimėjimą ir arabų pasaulio akyse jo prestižo atstatymą, arba... sutikti su jų arabų politikos galutiniu bankrotu... Ar JAV, taip lengvapėdiškai leidusios Sovietams įkelti koją į Vakarų įtakos sferą, tuo pačiu nebus patiekusios jiems Suezo erdvės raktų?

Ten, kur Nemunas banguoja

Oi nelaimė, ką aš matau —
Širdį ver kaip yla:
Numylėtoj mano vietoj
Gyvena barzdyla.

A. Vienažindys

„...MANO BILIETAS IŠLOŠĖ..."

Prieš kelias dienas centrinėje universalinėje parduotuvėje vilniečiai išvydo naują sekciją.

„Čia išduodami daiktiniai laimėjimai pagal Visasąjunginio jaunimo festivalio lotorijos bilietus" — skelbė iškabintas plakatas.

.....

Universalinės parduotuvės daiktinių laimėjimų išdavimo sekcijos vedėjai Stasei Kapčiūnienei karštas darbymetis. Iš pradžių darbas vyksta sklandžiai.

— Jums, tėvuk, braižybos įrankių komplektas, prašau, — paduoda Kapčiūnienė Lenino rajono statybos-remonto kontoros staliui Antanui Butėnui išloštą daiktą.

— Jums prašau žadintuvą, — paduoda kitam.

Bet štai prie sekcijos prieina pilietis ir pateikia bilietą, išlošusį moterišką dviratį... ir Stasė Kapčiūnienė sumyršta:

— Atleiskite, neturime. Gal po savaitės, kitos ir bus.

— Neturime! Gaila, bet ką padarysi, — atsako ji ir kariškiui, išlošusiam automatinių plunksnakočių komplektą.

.....

Iš „Tiesos"

MIŠRAINĖ

...1953 m. liepos mėn. jaunasis specialistas Jurgis Gečys kreipėsi į butų valdybą dėl gyvenamojo ploto. Gečys prašėsi įrašomas į eilę butui gauti.

— Dėl butų pareiškimus priimame tik sausio mėnesį, — atsakė jam valdyboje.

Gečys palaukė sausio. Į pareiškimą gavo džiuginantį atsakymą.

„Pranešame, kad jūs esate įtrauktas į I-os eilės sąrašą butams gauti pagal eilės Nr. 284".

Šis raštas, kaip tas žalias svogūno laiškelis, buvo pirmas „užkulas", įmestas į popierinės mišrainės katilą. Po 8 mėnesių Gečys gavo raštą Nr. 1703. Jame sakoma:

„Butų valdyba praneša, kad... Jums yra atsakyta eilė gyvenamajam plotui gauti".

Netrukus į popierinę mišrainę pakliuvo raštai Nr. 1723 p. ir 4785 p.

1955 m. sausio mėn. mišrainės katile jau virė naujas, septynioliktas iš eilės, mėlynu rašalu pasirašytas raštas.

„Komisija, patikrinusi Jūsų pareiškimą dėl buto, — rašoma jame, — nustatė, kad Jūs gyvenate Kalniečių gatvėje Nr. 50..."

Štai tau, kad norėjai. Gečiui pranešama, kur gyvena Gečys... Juk jis pats tai žino. Kiekviename pareiškime nurodo savo adresą, rašo, kad gyvena išsinuomavęs vieną kambariuką.

Vasarą vėl atvyko komisija. Surašė protokolą, kad tokiame bute šeimai gyventi neįmanoma. Netrukus butų valdyba išsiuntė Gečiui raštą:

„Butu būsite aprūpintas, — sakoma jame, — pagal Jūsų eilės Nr. 131 gyv. plotui gauti".

Keletą mėnesių palaukęs, šiemet sausio pradžioje Gečys vėl nuėjo į miesto butų ūkio valdybą pasitikrinti savo eilės. Vartė, kilnojo valdybos darbuotojai sąrašus, bet Gečio pavardės niekur nesurado. Gečys parašė pareiškimą, prašydamas surasti dingusią pavardę. Į gautą pareiškimą atsakyti — pareiga. Štai kaip buvo atsakyta:

„Butų ūkio valdyba praneša, kad... atnaujinti Jūsų eilę gyv. plotui gauti negalėsime. Jūsų eilėje visiškai nebuvo.

Susirašinėjimas lieka mūsų žinioje, kaipo pagrindas".

Iš „Tiesos"

MAIRONIS!

Kartą visai neseniai traukinyje pionierių būrelis gražiai padainavo dainą „Kur bėga Šešupė". Kai vienas vyresnysis paklausė, kas tą dainą parašė, pionieriai ne iš karto atsakė. Kai kurie iš jų net sumišo dėl to, kad nežino dainos autoriaus. Tik štai pašoko nuo vagono suolo vienas mažas baltaplaukis ir drąsiai išdrožė:

— Maironis!

.....

Iš „Lietuvos Pionieriaus"

PASAULYJE

— Norvegijos karaliui Haakonui sukako 85 metai amžiaus.

— Į evangelisto Dr. Billy Graham įstaigą Niujorke buvo įsibrovę vagys ir išnešė 5200 dolerių.

— Lenkija, perplanuodama savo ekonominių įstaigų veikimą, atleido 27.000 tarnautojų. Netrukus dar numatoma atleisti 12.000.

— Amerikoje 1955 m. užsieninių automobilių parduota 58.503, 1956 m. 98.187, o šiais metais per pirmuosius 6 mėnesius 83.244.

— Pietų Korėjoje dėl potvynių žuvo 120 žmonių.

— Garsusis ispanų tremtinys Pablo Casals vedė 21 metų muzikos studentę. Jam jau 80 metų.

— Prancūzija nuvertino savo pinigus.

— Bandungo mieste, Javoje, savivaldybių rinkimus laimėjo komunistai.

— Minesotos valstybėje, Amerikoje, gairo metu sudegė 48 buliai.

— Tokio mieste Japonijoje susirinkusi Trečiojon konferencijon lyga prieš atominę ir vandenilinę bombas perskaitė popiežiaus ir Bulganino pasisakymus.

— Olandijoje susidūrė traukiniai. 5 žmonės užmušti, 24 sužeisti.

— Sirija skelbia, kad susektas amerikiečių vadovaujamas sąmokslas nuversti Sirijos vyriausybei. Amerikos vyriausybė tokį tvirtinimą visiškai paneigė.

Septynios DIENOS

ĮVYKIAI LODZĖJE

Sustreikavę Lodzės susisiekimo darbininkai atmetė siūlymą pakelti truputį atlyginimus. Jie laikė užėmę didžiuosius garažus. Po pirmųjų susidūrimų su policija žiūrėta tik, kad darbininkai vėl neišeitų demonstruoti.

Darbininkus vežiojo į darbovietes sunkvežimiai, tarp jų ir kariniai.

Pagaliau policija išmetė garažuose budėjusius susisiekimo darbininkus. Pamažu susisiekimas grįžo į normalias vėžes.

MAO TSE TUNGAS ATIDEDA KELIONĘ

Mao Tse Tungas, komunistinės Kinijos vadas, dar kartą atidėjo savo kelionę į Europą. Varšuvoje jis buvo laukiamas vasarą, o dabar bus laukiamas žiemą. Manoma, kad šio, jau antrojo, atidėjimo priežastis yra neramumai Kinijoje. Didesnė žodžio laisvė sujudino intelektualus, studentus, darbininkus ir valstiečius. Pats Mao iš pradžių palaikęs liberalizmą, bet dabar persimetęs į vadinamuosius dogmatikus partijoje ir priverstas apsitvarkyti su liberalais.

AMERIKOS GYVENTOJŲ DAUGĖJIMAS

Š.m. liepos 1 d. Jungtinėse Amerikos Valstybėse buvo 171.200.000 gyventojų. Per metus padaugėjo 3 milijonai. Nuo 1950 m. padaugėjo 20 milijonų (tada buvo 151 milijonas). 1940 m. Amerika turėjo 132 milijonus 122 tūkstančius gyventojų, 1930 m. 123.188.000, 1920 m. 106.466.000, 1910 m. 92.407.000 ir 1900 m. 76.094.000.

BERLYNO ŠVENTĖS IR PASITARIMAI

Chruščiovo ir Mikojano darbai Rytų Berlyne ir rytinėje Vokietijoje baigti. Mikojano uždavinys buvęs sutvarkyti aptarti ekonominius reikalus, pažadėti žaliavų — anglies, geležies ir plieno — ir gauti komunistinės Vokietijos pažadą pristatyti Rusijai chemikalų, didžiųjų mašinų ir precizinių įrankių, o Chruščiovo — sutvarkyti politinius reikalus — pakelti Ulbrichto ir Grotewohl svorį ir gal palenkti šiuos Stalino palikuonis savo pusėn. Dėl to savo prakalbose jis Ulbrichtą ir vadino „ištikimuoju kovotoju už demokratiją ir socializmą".

Rytų Berlyno dienraštis „Neues Deutschland", padrąsintas sovietų vadų lankymosi, dėl to dabar jau rašo, kad rytinė Vokietija yra vienintelė valstybė, kuri gali dūoti pagrįstų pasiūlymų Vokietijai sujungti.

BYLOS EGIPTE

Egipte neseniai baigėsi byla, kurios kalti namieji laikyta britų agentais. Dabar teisiama 13 karininkų ir civilių, kaltinamų kaip amerikiečiams dirbusių suokalbininkų nuversti Nasserui.

SUKILIMAS OMANE BAIGTAS

Kovos Omane baigtos. Sukilėliai prieš sultoną išblaškyti, ir britai ruošiasi atitraukti savo dalinius, kurie kovojo už sultoną.

DR. JAGAN VĖL LAIMĖJO

Britų Guianoje į įstatymų leidžiamąją tarybą iš 14 vietų Dr. Jagano liaudies pažangiųjų partija laimėjo 9 vietas. Prieš kurį laiką ta taryba buvo paleista, kaip pro komunistinė, o pats Jagan buvo atsidūręs net kalėjime.

ŽMOGUS, KURIS TURĖJO SUNKIAS PAREIGAS

Sovietiškųjų šnipų Soblių ir Albano ir Zlatovskių bylos proga iškilo į viešumą dar bai Boriso Morros, kuris iš profesijos yra filmų statytojas ir gyvena Hollywoode. Pasirodo, kad šis 62 metų amžiaus žmogus 12 metų dirbo kaip Amerikos žvalgybos agentas prieš Sovietų Sąjungą tais atvejais, kai reikėdavo išaiškinti sovietų šnipus. Per tuos metus jis net 68 kartus buvo atvažiavęs į Europą, iš jų po kelis kartus yra pabuvojęs Rytų Berlyne ir Maskvoje. Šios srities vaidyba jam buvusi sunki, nes jis jautęs stiprią neapykantą viskam, ką daro bolševikai. Kai jis paskutinį kartą buvo Maskvoje ir tarėsi su sovietų slaptąja policija, sovietinės įstaigos Amerikoje buvo pasiuntusios į Maskvą žinių, keliančių abejojimo jo ištikimumu komunizmui. Tada jis turėjęs vikriai suktis ir greit palikti Maskvą.

DIDELĖ LĖKTUVO NELAIMĖ

Audros metu nukrito ir sudužo iš Didž. Britanijos į Kanadą skridęs keleivinis kanadiečių lėktuvas. Žuvo visi 79 keleiviai. Lėktuvas nukrito Kanadoje. Manoma, kad nelaimės kaltininkas yra žaibas.

LENKIJOS GROŽIO KARALIENĖ

Lenkija pirmą kartą nuo komunistinės santvarkos įsigalėjimo išsirinko grožio karalienę — Alicią Bobrowską. Jai paskirta premija: 6 savaitės pavažinėti po Kanadą ir Ameriką.

PASITRAUKIA AUSTRALIJOS MINISTERIS PIRMININKAS

Aštuonetą metų išbuvęs Australijos ministeriu pirmininku, Sidney Holland dabar pasiryžęs pasitraukti iš vyriausybės ir iš viso iš politikos. Galimas dalykas, kad ministerio pirmininko pareigas perims Holyoake.

PYKTIS DĖL KNYGOS

Amerikoje pasirodė buvusio komunistinės Jugoslavijos viceprezidento, dabar kalėjime sėdinčio Djilas knyga „Naujoji klasė" (The New Class), kurioje puolama komunistinė santvarka. Teigiamas įvertinimas pačios knygos ir spausdinimas jos ištraukų Vakarų spaudoje sukėlė pyktį Jugoslavijos spaudos. Tai vadinama kišimusi į Jugoslavijos vidaus reikalus. Laikraštyje „Borba" knyga vadinama ne knyga, o pamfletu.

Knygos rankraštis iš kalėjimo buvo išgabentas į užsienius.

SUTIKIMAS GRĮŽUSIŲJŲ IŠ MASKVOS

Rugpiūčio 11 d. vakare Zuericho miesto stotyje Šveicarijoje susirinko minia pasitikti iš Maskvos grįžusios jaunimo delegacijos. Minia šaukė jiems: „Važiuokite atgal į Maskvą", buvo keletas sužeistų, ir dalis susirinkusiųjų laukė iki ryto, ar neatvažiuos dar kitas traukinys. Kai kurie delegatai išbėgiojo, nespėję pasiimti lagaminų. O žmonėse ypač stiprus įniršis po Vengrijos įvykių, tik prancūziškai kalbantieji miesto gyventojai santūresni ir tiki, kad susitikimas su vakariečiais į gera išeisiąs rusų jaunimui.

TREMTIES ISTORIKŲ UŽDAVINIAI

DAR KARTĄ DĖL GENOCIDO IR BUDELIO IR ISTORIJOS. JEI TEN GRIAUNAMA, TAI ČIA REIKIA STATYTI, NES ISTORIJA — TAUTINĖS SĄMONĖS PALAIKYTOJA.

Prof. Dr. ZENONAS IVINSKIS, Roma.

Žmogaus prote yra įvykęs kažkoks aptemimas, tiesiog ciniškas pasityčiojimas iš istorijos faktų, paremtų autentiškais šaltiniais. Viskas pristatoma iš išvirkščios pusės. Laisvieji Vakarai vargu turi nors dalinį supratimą, kokis kiekviena proga baltų istorijon yra brukamas antivakarietiškumas, kad iš estų, latvių ir lietuvių sąmonės dingtų jų dvasios kultūros ryšiai su Vakarais.

Užbaigdamas čia noriu panaudoti kaip šaltinį net Žodyną. Užteks, jeigu aš čia pacituosiu „Dabartinės lietuvių kalbos žodyną", išleistą Lietuvos TSR Mokslų Akademijos 1954 metais. Aš tikiu, kad lygiai tą patį galima rasti sovietiniuose estų ir latvių žodynuose. Štai naujas žodis „Genocidas", sukurtas vakariečių prieš sovietų vedamąsias tautų eksterminacijas. Lietuvių kalbos žodynas rašo: „Gyventojų atskirų grupių išnaikinimas rasiniais ir nacionaliniais (religiniais) motyvais — sunkiausias nusikaltimas žmonijai, kurį daro imperialistinė buržuazija" (p.206). Imkime kitą žodį: „Budelis". Jis taip apibūdintas: „Eksploatacinėj santvarkoj — (suprask buržuaznėj) — asmuo mirties bausmei vykdyti".

Iš to atrodytų, kad Sovietų Sąjungoje iš viso nepažįstama genocidas, mirties bausmė ir nėra jokio budelio... (Gal tik greit prie žodžio „budelis" bus paduotas pavyzdžiu Stalinas).

Tokių prieš Vakarus nukreiptų aptarimų šitame Žodyne yra gana daug. Tuo aš noriu tik dar kartą priminti visiems žinomą mintį, jog Pabaltijo kraštuose vyksta žmogaus pervirinimas pagal komunistiškai-rusišką modelį. Kas dėl tų tautų istorijos, tai joje kapstomasi turint ne tikrus mokslinius tikslus. Ji pristatoma iš išvirkščiosios pusės, ir istoriniai baltų priešai yra paverčiami jų „geradariais"...

Trumpai sutraukdamas, kas pasakyta, noriu priminti: baltų tautų pavergėjai gerai žino ir jaučia, kad Pabaltijo tautų stiprybė yra jų istorija. Per savo istorijos pažinimą jos yra atsikėlusios ir įsisąmoninusios savo atskirą likimą ir savo pašaukimą. Nuodugniau susipažinę su savo istorija estai ir latviai vis ryškiau aptiko, jog jie yra buvę, šalia ordino ir riterių, svarbus istorijos veiksnys Pabaltijyje.

Kaip matome, sovietai yra labai žiauriai pasikėsinę į tų tautų šimtametį palikimą.

Garbingoji baltų istorija su jų šimtmetinėmis tradicijomis turi būti perkeista, perdirbta, apgrobta, nes ji visai neatitinka naujojo tipo komunistinio žmogaus. Viskas taip perdirbama ir rašoma, kad jaunoji karta užmirštų senąją savos tautos istorijos koncepciją.

Komunistai žino, jog tik šitą tautinį lobį sunaikinę, tikruosius istorijos faktus iškreipę, jie tegali susilpninti kiekvienos Pabaltijo tautų stiprybę, kuri remiasi tautiniu susipratimu, kurio bazė yra tikroji istorija.

Štai iš tų liūdnų konstatavimų plaukia aiškios ir konkrečios išvados. Jeigu Pabaltijyje visa istorija tarnauja įrodyti tik tam, kas naudinga okupantų numatytajai linijai, jeigu ji rašoma pagal už baltų tautų ribų nustatytuosius planus ir modelius, tai tikrasis istorijos ir jos tyrinėjimo darbas šiandien bėra įmanomas tik laisvose demokratinio gyvenimo sąlygose.

Vadinasi, šiandien objektyviai rašyti apie savo tautos praeitį tegali tik tas baltas, kuris laikinai nebeturi po kojomis nė pėdos gimtosios žemės. Bet šita tragiška aplinkybė negali daryti įtakos patiems tyrinėjimams. Kol kelias į tėvynėje likusius archyvus, bibliotekas, muziejus ir rinkinius vis dar uždaras, reikia tenkintis tuo, kas laisvajame pasaulyje laisvai prieinama. Sovietų istorikai, tiesa, smarkiai giriasi ir vis pabrėžia, kad jie per eilę paskutiniųjų metų esą ištyrinėję Tartu, Tallinno, Rygos, Vilniaus, Kauno, Leningrado, Maskvos, Mohilevo, Minsko ir kitų miestų archyvus. Apie socialinį, ekonominį ir politinį gyvenimą esą ištraukta dienos šviesos naujų faktų. Bet kas iš to, kad lyg kokiame miške vis stengiamasi išsirinkti tik sukirmiję medžiai!

Mums neprieinami tie archyvai ir bibliotekos, bet jokiu būdu negalima nuleisti rankų, nustoti rašyti ir tyrinėti, vis laukiant, kol pačioje tėvynėje išauš normalaus mokslinio darbo sąlygos. Iš čia ir peršasi išvados ,jog reikia prieauglio, pasiruošusių intelektualinių darbininkų, kurie su gebėtų ne tik tiltus statyti, fizinę sveikatą gydyti, bet ir išlaisvinti dvasią iš žalingų falsifikatų. Turime susirūpinti gelbėti praeitį, kad ji nenubluktų ir nežlugtų, kad ji ir toliau būtų baltų tautose tautinės ir valstybinės sąmonės palaikytoja. Atitinkami baltų tautų laivinimo veiksniai bei komitetai turi susirūpinti!

Roma, 1956. VI. 28.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SĄJUNGOS LITERATŪROS PREMIJA

Amerikos Lietuvių Mokytojų Sąjunga skiria kasmetinę 250 dolerių premiją už geriausią vaikų ar jaunimo grožinės literatūros kūrinį. Kūriniams įvertinti bus sudaryta premijos sprendėjų komisija.

1. Premijos komisija vertins 1957 m. išspausdintas vaikų ir jaunimo grožinės literatūros (apysakas, pasakas, poeziją, dramą, etc.) knygas ir tais metais parašytus, bet dėl dabartinių sąlygų neišspausdintus kūrinius tų autorių, kurie juos prisiųs komisijai. Autoriai pasirašo tikrąja pavarde.

2. Už premijos komisijos geriausiu pripažintą kūrinį skiriama premija nebus skaldoma tarp atskirų autorių.

3. Knygos ir rankraščiai, prieš tai laimėję bet kokią premiją, šios premijos negalės gauti.

4. Premijuoto kūrinio, jei jis dar būtų nespausdintas, išleidimo teises autorius sutinka be papildomo honoraro perduoti Amerikos Lietuvių Mokytojų Sąjungai.

5. Paskutinė data kūriniams įteikti yra 1958 m. sausio 1 d. Siųsti šiuo adresu: B. Beleškienė, 6921 So. Claremont Ave., Chicago 36, Ill.

6. Premijos sprendėjų komisija bus paskelbta vėliau.

Darbininkų Balsas, Lietuvių Profesinių Sąjungų egzilėje biuletenis, redaguojamas J. Vilčinsko. 1957 m. liepos mėn., Nr. 7 (13). Turinyje: Solidarumas, J. Būrelio Socialistų Internacionalo svoris, J. Vilčinsko Soc. Internacionalo V Kongresas, Kongreso rezoliucijos, Vid. ir Rytų Europos Soc. Unijos Konferencija, Politiniai kaliniai, inž. A. Funko Pensininkai, V. Grinkaitės Pusės dienos darbas, Pavergtoje Tėvynėje, Kronika.

APIE AMERIKIETIŠKĄ LIETUVĄ

LAIKAI IR VEIDAI

Jurgis Gliauda

Štai jau bemaž dešimtmetinė sukaktis, kai naujų ateivių banga įsiveržė į Jungtines Valstybes. 1947 metais buvo pirmi pajudėjimai iš DP stovyklų pirmųjų laimingųjų. Sekantieji dveji metais jau buvo masinės imigracijos metai. Ir laikas nutekėjo taip nepastebimai; ir vis daugiau ir daugiau naujųjų JAV piliečių ima švęsti dešimtmetį nuo atsistojimo ant Amerikos žemės. Dešimtmetis įpratimo į naują gyvenimą; dešimtmetis vis blankėjančio Lietuvos atminimo; dešimtmetis, per kurį daug senų šulų, davusių bent psichinį orientyrą masei, jau nebe čia, o nauji vardai visuomenės gyvenimo viršūnėse užima senųjų vietą... Dešimtmetis amerikonėjimo, ir lietuvėjimo; aukos, darbo, ir arivizmo, ir savanaudiškumo, ir stebėtinų darbų, ir stebėtino snaudulio...

Apie naujos amerikoniškai lietuviškos bangos Amerikos kontinente potvynius ir atoslūgius lietuviai Europoje žino iš plačialapių Amerikos lietuvių leidinių. Pastaruoju metu visuomeninio darbo koncentracija tartum išsiveržė iš intymių mažiau ar daugiau ratelių, vietos chorų, vaidybos būrelių ar kultūrinių sambūrių rėmų ir apsireiškė tokiais masiniais susigrupavimais, kuriems vieta, atrodo, tegali būti tik savoje žemėje.

Didžiulės dainų šventės, liaudies šokiai, kultūros kongresas ,būsimasis lietuvių kongresas... tai vis didelio, pompastinio vaizdo lietuviškos visuomenės energija, skiriama savam pasižmonėjimui ir demonstracijai svetimai akiai.

Tai yra džiugus reiškinys, kad kibdamas į naują kontinentą lietuvis pasiliko iš tikimas savo kolektyviai tautiniam instinktui ir nepalaužiamas optimizmui. Viso to vaizdas yra tikrai didingas, ir tai dėl to, kad visa tai sudaro ne tas mistiškas milijonas lietuvių Amerikoje, bet keliolika tūkstančių lietuviškųjų nepalaužiamųjų.

Mes galime drąsiai teigti, kad lietuvybė Amerikoje yra tik keliolikos tūkstančių aistra ir gyvenimas. Tai patvirtina spaudos tiražai, lietuviškos enciklopedijos prenumerata ir suvažiavimų bei masinių švenčių lankymas.

Tame intelektualiniame lietuviškame potvynyje, kaip ir dera gyvenimo faktui, viso sąjūdžio aktivizacijos mieles sudaro keli šimtai iš spaudos žinomų ir vis pasikartojančių vardų. Tad ta keliolikos tūkstančių visuomenė didžiulėje Amerikos visuomenėje yra nuostabiai pajėgi aukotis lietuviškam darbui. Ir be abejo todėl, kad tasai darbas nėra auka, bet yra dalis tos masės prigimties. Dar daugiau, tai daugelio prigimties vedamasis motyvas, po kurio seka kiti kasdienybės motyvai.

Laike kinta buitis ir veidai. Su nuostabumu mes matome, kad lietuviškąjį darbą dirba dabar vardai, kurių nežinojo pirmoji tremties dekada. Su nuostaba mes matome, kad iš lietuviško darbo traukiasi atatūpstomis daugelis tų, kuriais pasitikėta pirmomis tremties dienomis. Kad arivizmas vis stipresnėmis srovėmis skandina tuos, kurie gali duoti daug, bent ekonomiškai; kad vėl grįžta mūsų buitin vaizdas to idealisto, kurio prototipas mūsuose yra Simanas Daukantas ir Vincas Kudirka.

Daug pelningų profesijų, kurioms pagrindą padėjo mokslas Lietuvoje, jaučiasi mažiau kaip stebėtojai tos likiminės kovos, kurią veda dėl savo išlikimo maža lietuvių grupė didžioje Amerikoje. Labai dažnai jau susiformavęs pasiturintis lietuviškas sluoksnis nesijaučia net stebėtojo to darbo. Jie bodisi juo, vengia susitikti su juo.

Laikas padarė stebuklus, davęs mūsų tautai naujus spiečius idealistų; ir tas pats laikas išaugino mūsų tarpe stambius pasiturinčius tranus, kurių biudžete nesurandama pozicija aukos bent finansinės, nekalbant apie asmeninį pasiaukojimą. Ta naujoji lietuviškoji traninė buržuazija nuo latos užkliūva už humoristų plunksnų, bet ne plunksnai įveikti jų atrofiją idealui ir darbui dėl lietuviškumo. Lokalinis reikalas jau pradeda išstumti daugiau visuotinąjį. Todėl nenuostabu, kad į plytas, į mūrus, į sienojus sudedami milijonai, o tokiam abstrakčiam darbui, kaip kova dėl Lietuvos laisvės, ir per metus nesurenka daugiau penkiasdešimties tūkstančių. „Normalus" gyvenimo vaizdas jau įsipilietino visuomenėje, kada ekonominis diferencijavimasis per dešimtmetį išsikristalizavo. Tai dvi priešpriešos stoja viena prieš kitą: idealizmo spiritus movens — kultūrininkas, ir tas pats vakarykštis brolis dipukas, kuris šiandieną jau sugebėjo pasislėpti nuo lietuviškų idealų už aklos dolerinės žaliatvorės.

Tenka laukti, kad netruks laikas, kada mūsų rašytojai pastebės tą įdomią dvikovą: kultūrininko ir trano, ir užfiksuos tą reiškinį savo veikaluose. Tai dėkinga tema, šviežia, nejudinta ir kupina dramatizmo, kuriame stambios gijos juokingiausių situacijų.

Greta entuziazmo kunkuliuojančiam lietuviškam reikalui pagrindu eina ir doleris. Iš kur jis eina? Kuo paremti tie sąskrydžiai ir sambūriai, kuriems suburti vis reikia keliolikos tūkstančių? Tai vis išrėkti, išprašyti doleriai iš vidurinio lietuviško luomo, iš idealisto su proletariškomis kišenėmis. Ir kokia nors aukelė 10 dol. jau yra toks nepaprastas reiškinys, kad ją mini spauda. Stambesnės aukos suskaičiuojamos gal dešimtimis, kada reikalas jau visuotinis.

Trumpame laike Amerikai gyvenant savo gerbūvio laikotarpį, naujoji lietuvių imigrantų karta ju susiskirstė ekonominėmis klasėmis, ir greta tų klasių jau gimė ta tautai pražūtingoji diferenciacija pažiūromis, skoniais, gyvenimo būdo pasirinkimu ir ekonominėmis išdaigomis.

Laikas mums duoda palaimą beveik nežinomą kitoms tautoms idealizmą (pvz., studentų aukojimasis Lituanui), ir tas pats laikas suteikia mums skausmą matyti mūtų tarpe tarpstančius tranus.

Tokį kolonijos vaizdą užfiksuojame jos gyvenimo dešimtmetyje. Kur ji nueis toliau. Be didelės rizikos galime numatyti, kad diferenciacija eis nesulaikomai toliau. Tranai tarps, bet naujieji Daukantai ir Kudirkos dirbti nepaliaus. Kadangi naujųjų Daukantų ir Kudirkų tarpe matome daugelį tų, kurie tremtin iš Lietuvos išvyko vaikais, mes tikime ilgu lietuvybės amžium Amerikoje.

Los Angeles, Calif.

(E) **Dailės paroda** įvyko Vilniuje. Joje buvę išstatyti 400 kūrinių.

ALF. KRIVICKAS — ESTETINIS GRAFIKAS

Alfonsas Krivickas, gimęs 1919 m. Kaune, yra baigęs Kauno Dailės mokyklą, Adomo Galdiko mokinys. Iš profesorių jis pasimokė piešimo kultūros, bet grafiko talentą įsigijo iš lietuvių tėvų kraujo. Jis, žinoma, nepasitenkino tik lietuvių dailininkų laimėjimais. Jis sėmėsi dailės kultūros iš Braque, Matisse, Picasso. Jau Kaune, nacių okupacijos metais, dailės kritikai Alf. Krivickui pranašavo sėkmingą ateitį. Tuomet jie rašė: „...naujas stambus talentas turi puikų piešinį ir lanksčią liniją".

Tremtyje dailininkas Alf. Krivickas gyvena ir kuria Vakarų Vokietijoje. Jis čia buvo kurį laiką Freiburgo Lietuvių Dailės Instituto grafikos skyriaus vedėjas, dabar yra Vasario 16 gimnazijos piešimo ir kitų dalykų mokytojas. Tačiau Alf. Krivickas iš prigimties yra kūrėjas ir jis nuolat pasirodo vokiečių parodose, išstatydamas naujus savo kūrinius. Ir vokiečių dailės kritika nemaža yra parašiusi apie Alf. Krivicką palankių atsiliepimų. „Neckar Echo", 1951 m. palygina Alf. Krivicką su Picasso ir pranašauja jam, kad jis išves savo kelią. „Rhein-Neckar Zeitung" sulygina Alf. Krivicką su Braque ir tvirtina, kad jis genialiai valdo juoda-balta. Ypač giria jo techniką ir linijų valdymą. Ir tai ne du, bet keliolika vokiečių laikraščių palankiai atsiliepia apie Alf. Krivicko kūrybą.

Šiemet, birželio-liepos mėn. Alf. Krivickas dalyvavo jaunųjų vokiečių dailininkų parodoje Heidelberge, Grisebach galerijoje. Ši galerija yra žymi tuo, kad čia iškeliamos jaunos talentingos meninės jėgos. Alf. Krivicko buvo išstatyti trys darbai: Moterų trilogija. Reikia pabrėžti, kad A. Krivickas šioje parodoje užėmė vieną iš pirmųjų vietų. Jo kūriniai iš kitų išsiskyrė ne tik savo formatu, bet ir menine kultūra. Alf. Krivickas užimponavo žiūrovus savo linijų ,formos, kompozicijos grožiu. A. Krivickas yra perdėm estetikas ir savo kūriniuose sprendžia estetines problemas. Jis ypatingai mėgsta vaizduoti moteris įvairiausiose kompozicijose, tarytum jis būtų klasikinis grafikas, kuris moters grožyje ieško estetinio grožio. Ir jo moterys, moderniniais linijų formomis atvaizduotos, skirtingos viena nuo antros, žavi žiūrovo akis. Alf. Krivickas yra iš tų dailininkų, kuris žino modernaus žiūrovo akių kultūros reikalavimus, ir jis akių kultūrai duoda maksimumą. A. Krivicko kūrybai stinga T. Valiaus ar V. Petravičiaus filosofinio mąslumo, bet jis tai atperka technikos, formų ir linijų tobulumu.

Iš Europoje pasilikusių lietuvių dailininkų, nėra abejonės, kad šalia *Vyt. Kasiulio*, kaip tapytojo, stovi Alf. Krivickas, kaip vienintelis talentingas grafikas, kuris daugiau dirbdamas ir turėdamas geresnes darbo sąlygas galėtų lietuvių grafikos vardą iškelti į internacionalines aukštumas.

Šiuo metu Vasario 16 gimnazija gali džiaugtis, kad savo meniniam atžalynui ugdyti turi tokią stambią meninę jėgą.

M. S.

EUROPOS LIETUVIŠKOJI PERIODIKA

Budėkime, sktn. K. Vaitkevičiaus redaguojamas PLSS Anglijos rajono leidinys, 1957 m. liepos mėn., Nr. 21. Turinyje: sktn. K. Vaitkevičius „Į stovyklas!" N. Puodžiukaitės „Nerimtos mintys prieš stovyklą", M. Prutenio „Broliai Žemaičiai", A. Sidabraitės „Eime", „Telveks ir žvirblis", „Iš mūsu tautos praeities". Alpiu žvalgo „Iškyla į Rygi kalną", Maironio „Vakaras ant Keturių Kantonu ežero", O. Bitės „Joninių išvakares Žemaitijoje prisiminus". A. Vaičiulaičio „Lino žiedas". G. Kaulėno verstas dalykėlis „Vilkai". Alpiu Žvalgo „Zuericho pavasario šventė", Vilniaus padavimas „Katedra Šventaragio slėnyje", D. Fidlerienės vedamas skyrius „Skautėms", pabyros, jaunesniųjų skautu kampelis. V. Fidlerio „Nagingam skautui", iš skautų gyvenimo, šypsena pro ūsą.

ADOLFAS DAUKANTAS

INŽINIERIUS

6.

Išėjęs iš miegamojo, jis sustojo virtuvėje, ieškodamas kepurės. Radęs ją ant suolo prie nekurtos plytos, prisiminė neturįs žmogaus pusryčiams virti. Šeimynai jis buvo pažadėjęs ją ligi pusryčių migdyti ir dėl ginčo su žmona nenorėjo savo pažado laužyti. Jis priėjo prie savo jaunesniosios sesers Aldonos kambario durų ir pasibeldė į jas:

— Aldona!

Iš pradžių niekas neatsiliepė į jo beldimąsi. Jis dar kartą stipriau padraskė durų rankeną.

— Ei, tu, Alda! Miegi dar?

— Kas ten? — staiga jis išgirdo iš vidaus mieguistą sesers balsą.

— Aš! Albinas! Įleisk!

Prie pat durų stovėdamas, jis girdėjo, kaip garsiai girgždėjo sesers lova, juto, kaip ji paskubomis priėjo prie durų ir pasuko spynoje raktą.

— Ar tu ir šiandie neduosi žmonėms pagulėti? — paklausė ji, pradariusi duryse mažą plyšelį.

— Leisk mane! — pasakė jis, bandydamas jėga plačiau atidaryti duris.

— Kur lendi dabar! Matai, kad aš neapsirengusi!

— Na, na, tik jau brolio nesigėdink! — pasakė Beniulis ,atsargiai pastumdamas ją nuo durų.

— Begėdis! — sušuko Aldona, sukryžiuodama rankas virš krūtinės ir vėl puldama lovon.

Albinas Beniulis pamažu priėjo prie atdaro lango, pasižiūrėjo į laukus ir, sugrįžęs prie sesers lovos, atsisėdo ant krašto.

— Kas su tavim šiandie? — paklausė Aldona, stebėdama jo nervuotas rankas. — Tu atrodai neišsimiegojęs. Toks nesavas.

Jis pasižiūrėjo seseriai į akis.

— Matai, vaikas, tu nepyk! Bet šiandie tau teks namuose šeimininkauti. Kristina blogai jaučiasi. Gal padėtum Nastei pusryčius išvirti?

— Kas yra Kristinai? — pašokdama lovoje, teiravosi Aldona. — Kodėl tik įėjęs nieko nesakei?

— Na, na, neskubėk! Ji tik susinervino. Šiąnakt dingo geriausia jos suknelė...

Dabar Aldona staiga vėl susmuko lovoje ir išraudo kaip ugnis. Ji pravira burna žiūrėjo broliui į akis.

— Na, ko tu nutilai dabar? Ko taip paraudai? Ar tu žinai ką nors apie tą suknią?

Aldona tylėjo. Ji dar labiau užsidengė antklode savo nuogus pečius, tartum norėdama pasislėpti nuo brolio žvilgsnio.

— Sakyk, ko tyli?

Nesulaukdamas jos atsakymo, Beniulis pakilo nuo lovos krašto ir apsižvalgė kambary. Jis priėjo prie šalia spintos stovėjusios kėdės ir pamatė ant žemės nupuolusią Kristinos išeiginę suknią. Kaip žaibas puolė prie jos, pagriebė ją nuo žemės ir, rankoje iškėlęs suknią, prišoko prie sesers lovos.

— Kaip ji pateko pas tave? Buvo Kristina šiąnakt čia?

Aldona, nuleidusi galvą, tylėjo.

— Sakyk, ar pašėlai? — ir jis pagriebė seserį už alkūnės ir pakratė ją lovoje.

— Aš vakar norėjau išeiti... — pasakė ji, žiūrėdama į šalį.

— Kur tu norėjai išeiti? — vėl šoko Beniulis į akis.

— Ak, tu viską nori žinoti! Aš einu geriau pas Kristą, ir mudvi išsiaiškinsim.

— Niekur neisi! — jis vėl sulaikė seserį. — Sakyk, kur tu norėjai vakar eiti?

— Na, gerai, gerai, jei toks smalsus... Buvau susitarusi su inžinierium.

Albinas Beniulis pašoko nuo lovos.

— Ką tu dabar man pasakoji? Su kuriuo inžinierium?

— Kad pas mus tik vienas inžinierius yra! Tas, kuris kanalą kasa.

— Ar tu pašėlai, Alda? Tu su inžinierium? Kodėl tu dabar meluoji? Jūs abi susitarusios apgaudinėjat mane!

— Aš nematau reikalo tau meluoti. O ką tu gali Mamertui prikišti? Už berno kaime aš tikrai netekėsiu! Nesulauksi!

— Po šimts perkūnų! Aš dabar nieko nesuprantu! Beniulytė su inžinierium! — ir Albinas pradėjo kvatotis. — Kas tave tokią pelėdą gali imti? Ir dar inžinierius!

Aldonai kraujas puolė galvon. Ji pašoko iš lovos, pripuolė prie spintos, kaip vėjas atplėšė duris ir iš mažos piniginės išėmė auksinį žiedą.

— Še, skaityk, tu galvijau neraliuotas! Beniulis ,netikėdamas savo akimis, paėmė žiedą į rankas ir jo vidaus pusėje pamažu perskaitė:

— Alfonsas.

Dabar jis pagarbiai ir nustebęs iškėlė šį žiedą aukštyn, ir jo veidas kas sekundę vis labiau švito.

— Ar tu pašėlai, Alda! Tu su juo susižadėjusi? Tai ir vakar per audrą jūs slėpėtės svirne?

— Na, taip! — sušuko kvatodama sesuo.

— Palauk! Bet kaip svirno raktai atsidūrė Kristos švarko kišenėje?

— Visai paprastai! Kai mes išgirdom tavo žingsnius pasvirny, tuoj nusileidom apačion ir išlipom per langą anon svirno pusėn. Iš ten aš viena padarže parlėkiau namo. Tarpdury sutikau Kristą, einančią prie Žaliosios, ir ten užmečiau jai ant pečių švarką nuo lietaus apsiginti. Taip ir liko raktai kišenėj...

Dabar Albinas pripuolė prie sesers, griebė ją į glėbį ir šviečiančiomis akimis kalbėjo:

— Kodėl tu anksčiau nieko nesakei? Kodėl tu tylėjai? O aš visą vakarą maniau, kad...

— Ale tai koks tu pavydus! Palauk, aš pasakysiu Kristai! — garsiai kvatojosi Aldona.

— Tik tu nepyk, Aldona, kad aš tave buvau pamiršęs! Vestuvėms viską padarysiu, ko tavo širdis trokš! Visi trys šiandie pat važiuojam į miestą! Viską nupirksiu: suknią, batus, skrybėlaitę!.. Tu su inžinierium! Na, kas galėjo tikėti!?

Albinas Beniulis įvertė seserį atgal į patalus, pagriebė nuo kėdės suknią ir puolė į Kristinos kambarį.

Pabaiga

Europos Lietuvių Kronika

LONDONAS

PRELATO J. BALKŪNO PASITARIMAI DĖL PASAULIO LIETUVIŲ SEIMO

Rugpiūčio 19 d., pirmadienį, Lietuvių Namuose Londone Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Didž. Britanijos Krašto Valdyba turėjo pasitarimą su Pasaulio Lietuvių Seimo Organizacinio Komiteto Pirmininku prel. J. Balkūnu.

Svečias, Pasaulio Lietuvių Seimo reikalais apvažiavęs Pietų Amerikos kraštus ir dalį Europos, supažindino su padėtimi ir išaiškino galimybes šio krašto atstovams kitais metais nuvykti į J.A. Valstybėse ruo šiamąjį Seimą.

Kadangi prel. J. Balkūnas yra ir Tautos Fondo valdytojas, tai aptartos taip pat kliūtys, sulėtinusios aukų plaukimą. Prelatas ypač pabrėžė, kad šiame krašte surenkamosios lėšos eisiančios išimtinai propagandos reikalui šiame krašte.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Tautos šventės minėjimas įvyks Parapijos salėje, 345a, Victoria Park Rd., šeštadienį, rugsėjo 7 d., punktualiai 7.30 val. vakare.

Programoje trumpa paskaita ir meninė dalis. Minėjimą rengia PLB Britanijos Krašto Valdyba.

Sekmadienį, rugsėjo 8 d., suma ir pamokslas Lietuvių Bažnyčioje.

NOTTINGHAMAS

Kviečiame į Tautos Šventę!

Rugsėjo 7 ir 8 d. Nottinghame rengiama didžiulė Tautos Šventė, kurioje ne tik bus galima pagyventi pakilusia nuotaika, bet ir su pažįstamais ir seniai matytais susitikti.

Šventės programa: šeštadienį, rugsėjo 7 d., 6 val. vakare, Sycamore mokyklos salėje iškilminga oficialioji dalis, po kurios seks didžiulis naujų dainų koncertas. Dainas atliks Skotijos lietuvių šv. Cecelijos choras, diriguojamas p. A. Varnaitytės-Mullen. Vietos jaunimas pašoks tautinius šokius. Po programos — pasižmonėjimas ir pasilinksminimas.

Sekmadienį, rugsėjo 8 d., 12.30 v., St. Patrick's bažnyčioje, London Rd., iškilmingos pamaldos už Tėvynę. Pamaldų metu giedos šv. Cecilijos choras.

Šventės rengėjams ir būsimiems jos dalyviams J.E. Nottinghamo vysk. E. Ellis atsiuntė savo ganytojinį pasveikinimą.

Kviečiame šioje Tautos Šventėje dalyvauti ko daugiausia mūsų tautiečių. Ekskursijos laukiamos ir iš tolimiausių vietų, ir jų dalyviams, jei bus iš anksto pranešta, bus parūpinta nakvynės.

Ekskursijų vadovai prašomi apie atvykimą iš anksto pranešti šiuo adresu: Mr. K. Bivainis, 39, Woodhouse Str., Carlton Rd., Nottingham.

Nepamirškite — rugsėjo 7 ir 8 d. — į Nottinghamą!

Bažnytinis komitetas ir kapelionas

BRADFORDAS

Lietuvių mokyklos Bradforde mokiniams ir tėvams

Pranešame, kad rugsėjo 1 d. (sekmadienį), 4 val., Lietuvių Namuose, 5, Oak Villas, įvyks Lietuvių Mokyklos atidarymas.

Maloniai kviečiame visus mokinius ir jų tėvus atvykti į šį atidarymo aktą, po kurio su tėvais bus svarstomi svarbūs mokyklos reikalai ir priimami nauji mokiniai.

Mokyklos Vedėjas ir Tėvų Komitetas

SKAUTIŠKUOJU KELIU

Stovyklai aukojo

DBLS Nottinghamo sk. — 5.15.6, Horton sk. — 2.0.6, Preston sk. — 10 šil., Stoke-on-Trent sk. — 4.17.6, Sheffield sk. — 4.5.0, Mansfield sk. — 2.10.6, Kettering sk. — 2.12.0, Corby sk. — 3.7.0, Buckminster sk. — 1.12.0, Stroud sk. — 1.10.0, Northampton sk. — 2.3.6, Hudersfield sk. — 10 šil., Londono sk. — 11.11.00, Manchesterio sk. — 4.5.6, Derby sk. — nieko, LAS Derby sk. — 6.15.00, LAS Coventry sk. — 2.10.00, LAS Londono sk. — 4.3.0, Bulaitienė — 10 šil., Černiauskas — 10 šil., J. Vilčinskas — 10 šil., A. Garbauskas — 1.0.0., Karpinas — 10 šil, L.R. Santarvė — 5.6.0.

Visiems aukojusiems širdingas skautiškas dėkui! Tik geraširdžių aukotoju dėka ir šiais metais stovyklon buvo suburta nemažas skautų ir lietuviško jaunimo būrys, kurie visuomet bus dėkingi tiems, kurie igalino juos pagyventi aštuonias dienas lietuviškoj skautiškoj aplinkoj, kaip savi tarp savų.

Stovyklos piniginė apyskaita bus paskelbta E.L. artimiausiu laiku.

Atitaisymas

Dėkojant aukotojams anksčiau įsibrovė nemaloni klaida. Vieton Šateikis — Dyvas aukojo 2 sv., turi būti: aukojo — p. Šateikis 2 sv., ir p. Dyvas 2 sv .

Ponų Šateikio ir Dyvo už įvykusią klaidą širdingai atsiprašome.

Londono Lietuvių Sporto ir Socialinis Klubas, 345a, Victoria Park Rd., E.9., š.m. rugpiūčio 31 d. (šeštadienį) rengia

LINKSMĄ ŠOKIŲ VAKARĄ.

Pradžia 8v. vak.

Staliukus galima užsisakyti iš anksto pas Z. Jurą. SHO 8734.

AUSTRALIJA

(E) **Į Australiją atvyko per 10.000 Lietuvos piliečių** 1945-56 metų laikotarpyje, kaip paskelbė Australijos imigracijos departamentas. Per tą laiką iš Australijos į kitus kraštus, daugiausia į JAV, emigravo 239 lietuviai.

(E) **Australijos LB Krašto valdyba** nutarė šiemet sušaukti ALB apylinkių pirmininkų suvažiavimą, kuris įvyks Melbourne rugsėjo ar spalio mėn. Pirmas toks apylinkių pirmininkų suvažiavimas įvyko 1955 metais Sydnėjuje.

SKAUTŲ STOVYKLA LIETUVIŲ SODYBOJE

Šeštadienį, rugpiūčio 3 d., į Lietuvių Sodybą pradėjo iš visos Anglijos plaukti mažais būreliais mūsų jaunimas. Keli anksčiau iš Londono atvykę skautai pastatė palapines. Berniukų stovykla — aukščiausio jo Sodybos vietoje — miške, mergaičių — kitame Sodybos gale prie upelio. Aldershoto stotyje budi pora skiltininkų ir pasitinka atvažiuojančiuosius. Iš Šveicarijos lėktuvu atskrenda vos per 12 metų persiritęs pilna skautiška uniforma Algimantas Gegeckas. Corbiečiai mašina atvažiuoja į Sodybą, į kurią šį vakarą veda visi keliai. Iš Derby atsiradęs senasis „kukas" su savo padėjėjais jau išsimūrijęs krosnį. Rūksta dūmai, ir iš garuojančių puodų sklindantieji „pikti kvapai" virtuvėn atvilioja atvykstančius stovyklautojus.

Stovykla, ramiai!

Po pirmosios vakarienės visi stovyklautojai renkasi į Vėliavų aikštę. Tai jau Aštuntoji Anglijos Lietuvių Skautų stovykla! Vyresnių nedaug, daugiausia tik „pipirai", ir jų netoli pusės šimto. Garsi komanda, skaitomi įsakymai. Berniukų stovyklos vir šininkas — vyr. sltn. Jaras Alkis, mergaičių — vyr. skltn. Nijolė Puodžiukaitė. Paskirstomos įvairios tarnybos. Skamba Marija, Marija giesmė, o Lietuvos Himną giedant nuleidžiama trispalvė vėliava.

Sutemus prie laužo sušvinta naujas talentas. Pirmą kartą stovyklauti atvykusi mažoji bradfordiškė Vanda Galbogaitė deklamuoja ilgą poemą „Kaminkrėtį" su tokiu gyvu įsijautimu, drąsiais mostais, aiškiu tarimu, kad bematant buvo pripažinta „stovyklos žvaigžde". Skautiškosios ir liaudies dainos dar ilgai vinguriavo su laužo liepsnomis. Laužas baigiamas tradicine skautų malda: visi sustoja ratu ir padavę rankas tyliai gieda „Ateina naktis".

Kaip gera ir linksma visiems stovyklauti!

Stovyklos diena pradedama Lietuvos vėliavos pakėlimu ir Šv. Mišiomis. Trumpą kapeliono žodį palydi jaunųjų giesmės. Pusryčiai, ir tada šuoliais į darbą. Žemėje iškastasis stalas po kelių dienų pasipuošia ornamentais, skautiškais ženklais, Lietuvos valstybės ženklu — Vytimi, o vėliau ir Gedimino baltutėle pilim su įrašu: Vilnius Lietuvos Sostinė. Statomi ir puošiami stovykliniai vartai, atliekamos trumpos iš kylos į apylinkes, pravedami žaidimai. Vakarais prie laužo skamba lietuviškos dainos, ūžčioja raketos, skaitomas Taukuotas Puodas, eilėraščiai. Vidury je savaitės iš Pasaulinės stovyklos Windsore grįžta sesių skaučių būrelis. Ketvirtadienio rytą didesnieji sėda į autobusą ir aplanko Jabboree, ten Lietuvos vardą garsinančius brolius.

Savaitės gale ne vien tik mūsų stovyklo je, bet ir visoje plačioje apylinkėje pradėjo dažnai lankytis svečias lietus. Pats „kukas" su savo padėjėjais gynėsi nuo jo kiek galėjo. Viesulas išnešioja nuodėgulius, o kai jis susirenka juos ir ugnį iš naujo įku ria — lietus tuoj vėl užgesina. Bet skautiš kasis sumanumas padėjo, ir valgis laiku buvo išdalijamas.

Netruko prabėgti visa savaitė. Šeštadienį atvyksta Rajono vadas — vyr. sktn. K. Vaitkevičius. Pravedami egzaminai. Paskutinąją dieną skauto įžodį davė trys berniukai ir septynios mergaitės.

Kas bus kitais metais?

Ši puikiai praėjusi vasaros stovykla tesutraukė, palyginti, tik mažą dalį mūsų jaunimo. Buvo kolonijų, iš kurių nė vienas neatvyko. Todėl jau laikas bendrai su DBLS valdyba planuoti, kad sekančiais metais į skautų ruošiamąją stovyklą suvažiuotų, mažiausiai, bent 200 mūsų tautos žiedų! Pati stovykla turėtų tęstis dvi savaites ar nors 10 dienų. Registracija pradėtina tuoj po Naujųjų Metų per DBLS skyrius; tada ir aukos jau turėtų būti renkamos. Stovyklos metu skelbtini įvairūs konkursai: dainų, pasakų sekimo, mįslių, eilėraščių deklamavimo. Būtinai turėtų būti pravedami įvairūs pašnekesiai iš Lietuvos istorijos, geografijos, literatūros. Čia, pačioje Anglijoje, juk turime visą eilę rašytojų, žurnalistų, prasilavinusių tautiečių, ku rie galėtų paruošti jaunimui pritaikytus pašnekesius po 20 min. Tik reikia paprašyti, susitarti, ir savo tarpe matytume visą eilę asmenų. Stovyklos laikas yra mums visiems auksinė proga sutraukti visam jaunimui iki kokių 25 metų amžiaus (vyresniesiems atskira programa), kitaip mes jo neteksim, jei ir toliau liktume apsileidę. Gyvenimo tiesa aiškiai sako: į ką jaunas įprasi ,tą ir senas rasi. Bendros pastangos padėtų suburti žymiai daugiau ir suorgani zuoti platesnio masto stovyklą!

Turint savo nuosavą sodybą, kur mūsų jaunimas kasmet stovyklauja, reikia būtinai pastatyti skautams virtuvę, kuri būtų apsaugota nuo vėjų ir lietaus. Daug nekaštuotų ,sukalus iš lentų, o stovyklos valgio tarnybai būtų neįkainojamas patogumas, ypač lietaus metu.

Pasibaigus mūsų stovyklai, į Lietuvių Sodybą atvyko stovyklauti lenkų tremtinės skautės. Jos įsikūrė miškelyje už mūsų berniukų įruoštos stovyklavietės. Savo elgesiu daro kultūringą įspūdį: juk neveltui skautas yra brolis kitam skautui ir draugas artimui!

Filisteris P.D.

VOKIETIJA

Kiel-Friedrichsort

Ilgamečiui šios apylinkės pirmininkui Anusiui Pėteraičiui rugpiūčio 6 d. sukako 90 metų amžiaus. Jis yra buvęs aktyvus sakytojas ir Dievo žodžio skelbėjas tautiečiams tėvų kalboje ir tokiu būdu daug prisidėjęs prie lietuvybės išlaikymo. Tremtyje jis nepavargdamas visą laiką vadovavo Kiel apylinkei ir daug padėjo vargstantiems tautiečiams būdamas Balfo šalpos komisijos pirmininku.

Prieš keletą metų jis išsikėlė Bavarijon ir gyvena pas savo dvi dukteris prie Chiemsee.

Muenchenas

Liepos pradžioje Muencheno apylinkės visuotiniame narių susirinkime išrinkta naujoji valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė sekančiai: kun. Jonas Tautkevičius — pirmininkas, Olga Barasienė — sekretorė ir Petras Česiūnas — iždininkas.

Schleswig

Miesto ligoninėje po sunkios skilvio operacijos mirė Schleswig-Grumby seniūnė Ona Žiobrytė - Jurgaitienė. Dar praeitais metais mirė jos vyras — Jonas Jurgaitis, buvęs Klaipėdos miesto policijos viršininkas, kuris 1923 m. Lietuvos Vyriausybės Aukštojo Įgaliotinio Jono Budrio pavedimu suorganizavo pasienio policiją Klaipėdos Krašte ir jai ilgesnį laiką vadovavo.

Karo metu Jurgaičiai turėjo Klaipėdą palikti ir atsidūrė Schleswig-Holsteine, miestelyje Grumby. Ten abu suorganizavo seniūniją, kuriai pradžioje vadovavo vyras, o jam mirus p. Jurgatienė ir jas iki pat savo mirties ėjo tvarkingai ir su pasiaukojimu.

EUROPOS LIETUVIŲ KATALIKŲ MARIJOS KONGRESAS LURDE 1958 M.

Lurdo Jubiliejus

Sekančiais — 1958 m. sueina šimto metų sukaktis nuo Nekaltai Pradėtosios Švenč. Marijos apsireiškimų Lurde. Tie jubiliejiniai metai iš įvairių pasaulio kraštų į Lurdą sutrauks gausias maldininkų minias, be ieškančių Dievo Motinos pagalbos ir užtarimo, kur per paskutinį šimtmetį sulaukiama tiek stebuklingų pagijimų iš sunkių ne pagydomų ligų, atsivertimų, dvasinio sustiprinimo. Ta proga Šv. Tėvas Pijus XII prieš keletą savaičių išleido specialią Encikliką, skirtą Lurdo jubiliejui, kviesdamas vyskupus ir kunigus, kad sau pavestųjų krikščionių tarpe iš naujo sužadintų kolektyvines pastangas krikščioniškosios bendruomenės atnaujinimo, kad aptemusios dvasios liktų nušviestos tiesos ir teisingumo šviesa, beklaidžioją — liktų atvesti į tikrąjį kelią ir teisinga laisvė visur būtų suteikta Bažnyčiai.

Per apskritus metus Lurde pilna piligrimų — maldininkų, o ypač vasaros metu. Prie apsireiškimų grotos būriai maldininkų net ir naktį praleidžia besimelsdami. Kiekvieną popietį ten vyksta Švenč. Sakramento procesija ir ji baigiama kiekvieno ligonio palaiminimu. Vakare — žvakių procesija tūkstančiams piligrimų giedant Lurdo Marijos giesmę įvairiomis kalbomis.

Kas bent kartą čia dalyvauja — išsiveža neužmirštamų religinių pergyvenimų! Jubiliejiniais metais vyks Tarptautinis Mariologinis Kongresas.

Šaukiamas Lietuvių Kongresas

Š.m. liepos mėn. pradžioje Vokietijoje, Koenigsteine, vyko lietuvių kunigų suvažiavimas iš įvairių Europos kraštų. Plačiai buvo aptartas ir Švenč. Marijos Lurde jubiliejinių metų paminėjimas. Nevien tik visame katalikiškajame pasaulyje, kiekvienoje parapijoje, jie bus paminėti, bet ir iš visų kraštų bus organizuojamos piligrimų — maldininkų ekskursijos į Lurdą, nuo kurių neatsiliks ir lietuviai. Suderinant bendras pastangas, kunigų suvažiavimas nutarė sušaukti Europos Lietuvių Katalikų Marijos Kongresą Lurde 1958 m. Tiksli data bus nustatyta vėliau, susitarus su Amerikos lietuvių ekskursijos į Lurdą organizatoriais, kad visų būtų suvažiuojama tą pačią dieną, nes dėl didelio maldininkų skaičiaus sekančiais metais Lurde tebus galima pasilikti tik po 3 dienas.

Kongreso organizacinis komitetas sudarytas iš kiekvieno krašto atstovų: iš Vokietijos — Sielovados Tvarkytojas Tėvas A. Bernatonis, iš Belgijos — kun. J. Dėdinas, iš Prancūzijos — kun. J. Petrošius (jam pavesta techniški reikalai) ir iš Anglijos — kun. P. Dauknys — pirmininkas. Netrukus bus užmegztas ryšys, ir į org. komitetą įeis atstovai iš Austrijos, Italijos, Olandijos, Švedijos ir Šveicarijos.

Kongreso data pramatyta 1958 m. rugsėjo 7-8 d.d., bet tiksli data bus nustatyta atlikus visą eilę techniškų darbų, ir tikimasi, kad už poros mėnesių jau bus galima pradėti maldininkų ekskursantų registraciją. Kiekvienas org. komiteto narys savo krašte pagal reikalą sudarys ekskursijos komisiją, kuri iš anksto užsakys viešbučius, susisiekimo priemones, padės ekskursantams išrūpinti vizas.

Marija mus kviečia

— Ar būsi man gera ir čia ateisi? Aš noriu, kad žmonės čia vaikščiotų procesijomis, — taip Švenč. Mergelė kvietė Bernadetą prie apsireiškimų grotos, ir jos kvietimas yra mums visiems.

Lurdas tapo maldos vieta, nes iš ten Dievo Motina panoro dalyti malones, kurių ir mes patys ir Tėvynė Lietuva yra taip reikalinga.

Apie tolimesnį Kongreso organizavimą visuomenė bus per „E.L." informuojama, bet visiems, kurie ketina jame dalyvauti ir vykti į Lurdą, jau laikas pradėti taupyti kelionei pinigus.

Kun. P. Dauknys
Kongreso Org. Komiteto Pirmininkas

SODYBA LAUKIA LIETUVIŲ

Prieš persikeldamas į Lietuvių Sodybą dažnai girdėjau kalbant, kad ji kaskart vis labiau pasidaranti lenkų sodyba, kad lietuviai dėl to yra nepatenkinti ir kad jie norėtų praleisti atostogas savo tikrai lietuviškoje Sodyboje ir savo žmonių tarpe. Pasirodo ,kad šičia esama tiesos, tik gaila, kad niekas iki šiol nepasiūlo recepto, kaip lietuvių aukomis įsigytą gražią nuosavybę išlaikyti lietuvišką, lietuviams jos nelankant.

Talka Lietuvių Sodyboje: Gylis, Mikalauskas, Tranavičius, Stanis, Čereškevičius, Žukauskas ir anglas šoferis.

Kaip išsilaikyti nebankrutavus, apmokant aptarnavimui paruoštąjį personalą, ir, išsišlavus kambarius, belaukiant, kad į juos bent pripuolamai užsuktų vienas kitas lietuvis. Jeigu kas žinotų, kaip galima išlaikyti vasarvietę be vasarotojų, tada galima būtų uždaryti duris visiems pašaliečiams ir kantriai laukti savųjų...

Nežiūrint, ką besakytų nusivylę įvairių aukų rinkėjai, gyvenimo faktai rodo, kad lietuviai iš esmės yra dosnūs ir visada įvertina organizuotos bendruomenės reikalingumą. Kitaip argi būtų buvę Lietuvių Namai, spaustuvė ir Sodyba. Tik visa nelaimė, kad daugelis iš mūsų, atidavę savo piniginę duoklę, pamoja ranka į bendrąją nuosavybę ir tik tada ją beprisimena, kai ateina noras ką nors papeikti, pabarti ar pakritikuoti.

Vien tiktai gerais norais ar skambiais šūkiais ūkinės įmonės sukurti ir išlaikyti negalima. Nieko nepadės ir mūsų vienkartiniai (Sekminių) sąskrydžiai, ir visos siūlomos reformos bei kritikos. Sodybai, kaip ir kiekvienai ūkinei įmonei, reikalingas nuolatos cirkuliuojantis kapitalas, kaip organizmui yra reikalingas kraujas. Norint, kad tas organizmas neuždustų, t.y. kad Sodyba galėtų laikytis, tobulėti ir plėstis, reikia, kad jos ištekliai būtų nuolatos papildomi. Kitais žodžiais tariant, reikia, kad Sodyba turėtų daug vasarotojų per galimai ilgesnį vasaros periodą.

Niekas taip labai nelaukia atvažiuojant lietuvių, kaip Sodybos personalas. Gavus naujos savaitės svečių sąrašą, pirmas visų klausimas: kiek yra lietuvių? Nesvarbu, kas jie būtų — seneliai ar vaikai, šaunus jaunimas ar gausios ir rimtos šeimos; svarbu, kad savieji. Rodosi, tada ir patarnauti būna lengviau, ir darbas prasmingesnis, ir įvairios pastabos ne tokios skaudžios. Deja, lietuvių vasarotojų skaičius yra per mažas. Pvz., šiais metais birželio mėnesį lietuviai sudarė vos tik apie 10 proc. visų vasarotojų. Liepos mėnesį procentas pakilo iki 20, tačiau einant rudeniop jis vėl turi tendencijos kristi.

Keistas dalykas, bet daugelis lietuvių nuo pirmos į Sodybą atvykimo dienos kažkaip nejuntamai pasidaro saviškiai, tarsi tos pačios šeimos nariai. Didelė jų dalis neprašomi ir neraginami pasisiūlo atlikti vieną ar kitą darbelį, jeigu tik mato, kad yra reikalas. Štai ankstybą birželį pasirodžiusi pirmoji lietuviška kregždė p. Černis patalkina prie šieno ir padeda ruoštis Sekminėms. P.p. Girėnų šeima drauge su kitais londoniškiais mielai ateina į pagalbą per Sekmines. Atvykę nuo Newcastle p.p. Mažulio ir Ramanausko šeimos pasisiūlo talkinti likviduojant jau seniai nuverstą šimtmetinį ąžuolą. Prie jų jungiasi net kai kurie lenkų vasarotojai, ir talkos įgauna „piknikų" pobūdį. Kiek vėliau atvyksta leičesteriečiai p.p. Stanis ir Čereškevičius ir savanoriškai tęsia „kirtikų" tradiciją. Susiranda dar trys šaunūs vyrai, — Tranavičius, Mikalauskas ir Kukta. Sieksniniai drūto ąžuolo pagaliai į sunkvežimį lėkte lekia. Net p. Neveravičienė neiškentusi ateina į talką. Lietuviškose „džiunglėse" skamba juokas, vyrai braukia prakaitą, bet patenkinti ir smagūs. O vėliau, kai saulėlydžiais susirenka alaus puta atsigaivinti, kiek tada kalbos ir klegesio...

Dar per anksti duoti šių metų Sodybos vasarotojų skaičių ir jų tikslų pasiskirstymą tautybėmis. Tatai bus galima padaryti vėliau, sezonui pasibaigus. Tačiau ne per anksti pradėti rūpintis, kad Sodybos vasarotojų tautybių procentas ateityje iš esmės pasikeistų. Jeigu jau važiuoti atostogų, tai kodėl ne į Sodybą, kodėl ne į savo lietuvišką vietovę? Jeigu kas negerai ar nepatinka, sakykime, peikime, kritikuokime, bet neišsižadėkime. Sodyba yra pirkta lietuviams už lietuviškomis rankomis uždirbtus pinigus, ir todėl ji turėtų būti toji lietuviškoji Mecca, į kurią kiekvienas atvyksta pailsėti ir atsigaivinti.

Baigiant norisi pažymėti, kad daugelis lenkų, kurie atvyksta į Lietuvių Sodyba vasaroti, tatai daro ne vien patogumo, bet taip pat ir savotiško sentimento sumetimais. Labai didelis jų procentas yra buvę ar gyvenę Lietuvoje arba tiesiog yra lietuviškos kilmės. Tokios pavardės, kaip Tarvyd, Davainis, Duksztas, kalba pačios už save. Jie dažnai moka vieną kitą lietuvišką žodį, labai gražiai atsiliepia apie Nepriklausomą Lietuvą ir su dideliu malonumu prisimena gyvenimo ar kilmės vietas. Tad jeigu lenkai ar tam tikrų aplinkybių dėka lenkais virtę lietuviai vyksta pas „savus", tai kaip nevykti mums į tą vienintelį kampą, kuris tikrai priklauso lietuviams ir kur kiekvieną atvykstantį iš tolo jau sveikina lietuviškas Rūpintojėlis ir pasitinka savi žmonės.

L-a.

(E) **Kinofilmas vaikams.** Anykščių apylinkėje pradėtas statyti naujas filmas vaikams ir jaunimui „Žydrasis horizontas". Režisorius V. Mikalauskas, vyr. operatorius A. Mockus, dailininkas A. Žėbriūnas. Scenariją parašė R. Lankauskas.

PROTO MANKŠTAI

DĖL PILKOSIOS MASĖS

P. K. Valteris puola masę vienas, be jokių pagelbininkų, o pilietis V.A. jau pasitalkina masę savo užnugariu, tai tuo pačiu jau nebėra kova. Kova bus tik tada, kada asmuo su asmeniu susirems, o minia paliks stebėti nuošaliai, tai tada bus garbinga kova ir protas tikrai bus įkinkytas garbingai mankštai.

Pilietis V.A. bando kalbėti už pilkąją masę ir apie tamsiuosius vienetus rungtyniaudamasis dėl proto mankštos su p. Valteriu. O žmogus, kuris kalba tik pats už save, nors jis būtų ir tamsiausias gaivalas, yra vertas daugiau pagarbos, negu tas, kuris neva imasi apginti „pilkąją masę", tarkim p. Valteris būtų atvykęs iš kokios nors kitos planetos pulti mūsų pilkųjų; iš tiesų ir jis pats yra dalelytė tos pačios masės.

Įdomu pasiknaisioti dvasiniame žmogaus menkume ir paieškoti jo didybės. Kai įžvelgiamos silpnybės, tai verčiama pasitempti, nebekartoti klaidų. Taigi tie, kurie puola silpnybes, yra tas dvasinis energijos variklis, kuris supurto masę. Daugumas turi pasitempti, nes kitaip būtų gėda.

Jonas Maukišius

PAIEŠKOJIMAI

DAMBRAUSKAS Vincas, sūnus Juozo ir Elžbietos; DAMBRAUSKIENĖ (Pudlauskaitė) Marė, duktė Antano ir Kotrynos, ir jų sūnus DAMBRAUSKAS Vincas, gimęs Anglijoj. Dambrauskai išvykę iš Lietuvos po Pirmojo pasaulinio karo ir gyvenę Londone ligi 1940 m. Jie patys, ar kas apie juos žino, prašomi atsiliepti adresu: Lithuanian Legation, 17 Essex Villas, London, W.8.

BALIŪNAI, BALIŪNAITĖ ir DLUGAUS KAITĖ Ona, kilę iš Vilkaviškio apskr., Kybeikių kaimo, gyvenę Kybartuose, prašomi rašyti „Europos Lietuvio" administracijai (1, Ladbroke Gardens, London, W.11).

LAURAIČIO Antano ir jo sūnaus Ipolito ieško J. Kiaunė (26, Court Rd., Wolverhampton, England).

BULKAITIS J., po karo gyvenęs Anglijoje, prašomas atsiliepti šiuo adresu: Vladas Peleckas, 17, Amberley Terrace, Leeds 7, England,

(S) DABŠIO Igno, kilusio nuo Šiaulių, iš Lygumų valsč., Montjurgių km., 1944 m. buvusio Švedijoje ir išvažiavusio į Australiją. Rašyti: P. Čalnaris, c/o Tandl. Ohman, Hagfors., Sweden.

(E) Gimė trynukai. Širvintų rajono Vilei kiškių apylinkės kolchozo darbininkė Jadvyga Radžiūnienė pagimdė trynukus. Visos trys dukros yra sveikos ir normalaus svorio.

VARDAI IR VEIDAI

PANDIT JAWAHARLAL NEHRU

Stasys Kuzminskas

Jo elgesys dažnai mus stebina. Visur, kur jis tik yra, jis nori būti pasaulio vyru, kalbėti ir veikti žmonijos vardu. Kiti, taip atrodo ,to irgi norėtų ir jam nepavydėtų. Bet... prie Suezo kanalo jis elgiasi kaip arabas, Maskvoje kaip Raudonojo Internacionalo narys, prie Kašmiro sienos kaip indas, Londone kaip svetimšalis, o Tautų Sąjungoj kaip Aukščiausiasis Budos Kunigas. Kas gi tad yra tas Pandit Jawaharlal Nehru?

Visų pirma dėl paties žodžio „Pandit". Mes, lietuviai, dažnai priimame jį, kaip vardą arba kaip sudėtinės pavardės dalį. Iš tikrųjų gi tai yra indiškas titulas, kuris reiškia „Išmintingas" arba „Mokytas". Tai gi — Išmintingasis Jawaharlal Nehru.

Nehru gimė 1889 m. rugsėjo mėn. 14 d. Nehru protėviai yra kašmirų kilmės, bet nuo 1716 metų pastoviai apsigyveno Indijoj. Nehru tėvas buvo turtingas advokatas. Savo sūnui Jawaharlal jis davė visas galimybes išeiti mokslus geriausiose Anglijos mokyklose — Harrow ir Cambridge.

Baigęs mokslus, Nehru grįžta Indijon ir tuojau įsijungia į kovą už indų tautos išlaisvinimą iš Britanijos jungo. Susidraugavęs su Gandi, Nehru nepailstamai kovoja 25 metus, nugali Didž. Britaniją ir 350 milijonų indų išveda į laisvę.

Šita, kad ir labai ilgai trukusi, dramatiška dviejų milžinų kova nedaug tepaveikė Nehru prigimtį. Jis nepasidarė barikadų kovotoju su šautuvu rankoje ir su granatomis palei juosmenį; jis nesislapstė miškuose ,jis nevadovavo ginkluotų vyrų būriams ir nesimaitino šaknimis. Jis liko tuo, kuo jis gimė — aristokratu, o per kovas išaugo į didelę asmenybę.

Nehru ir Gandhi gerai papildė vienas kitą. Gandhi buvo kovos dvasia, o Nehru tos dvasios reiškėjas; Gandhi buvo filosofas, jis kalbėjo tokia kalba, kurią liaudis jautė, bet retai suprato; o Nehru kalbėjo tokia kalba, kurią kiekvienas suprato ir žavėjosi. Nehru kalbos buvo liaudį žavėjusi Gandhi dvasios muzika.

Gandhi mirus, Nehru tapo asmenybe, kuriai kitos tokios lygios nebuvo visoj Indijoj. Maža to. Visas pasaulis, kur jis tik bepasirodydavo, žvelgė į jį ne tik kaip į Didį Indą, bet ir kaip į Didį Žmogų, kuris savo veiksmu ir žodžiu išreiškė visos žmonijos tikėjimą į šviesų rytojų.

Bet laiko bėgyje jo asmenybė nustojo savo pirmykščio tviskėjimo ir vietomis pradėjo nublukti. Jo asmenybė pasirodė ne tokia ideali ir vieninga. Joje prasidėjo atsirasti plyšių. Nehru pasirodė mažai skirtingas nuo kitų: jo pamokslavimai apie aukštą moralę pasirodė tuščiaviduriai, jo veiksmai pasirodė paremti tokiu pat tautiniu savanaudiškumu, kaip ir kitų valstybės vyrų. Jis pasiklydo Suezo, Vengrijos, Kašmiro įvykiuose ir neteko dalies savo asmenybės.

Nehru nepasitiki Vakarams net tokiais atvejais, kada Amerika ar Didž. Britanija siūlosi padėti bado ištiktiems Indijos kraštams. Jis geriau paliks indus badauti, negu kad priims bet kurią dovaną iš Vakarų.

Užtai Nehru pasitikėjimas Rytams, ypač Azijos tautoms, yra aklas ir visuotinis. Jis laiko save visų Azijos tautų dvasiniu vadu; mėgina tą savo „vadystę" net išplėsti iki Afrikos imtinai, sukurdamas afro-aziati nį bloką ir bandydamas vesti juos prieš Vakarus, prieš buvusius kolonialinius imperialistus.

Nehru turi didelę ambiciją būti Didžiu Šventuoju nuskriaustųjų tarpe. Ta ambicija tiek didelė, kad jis nemato, jog tos ambicijos įgyvendinimas turi didelį varžovą Mao Tse Tung ir kad pastarasis didelę tos ambicijos dalį jau yra paveržęs.

Nehru yra irgi įsitikinęs, kad jo vedamo jo užsienio politika yra vienintelė teisinga ir kad dar jo gyvenimo būvyje bus visų pasaulio tautų priimta.

Savame krašte Nehru neturi sau lygių. Nepaisant kai kurių smūgių jo asmenybės autoritetui užsienyje pastaraisiais laikais, Indijoj jis dar tebėra Didysis Tautos Išlaisvintojas, Gandhi dvasios reiškėjas ir Pandit, nors pačiame krašte sunkumai ne mažėja, bet auga.

Nehru prigimtis pasiduoda daugiau jaus mams, negu protui. Jis gali nematyti, kas jam nepatinka, sukurti savo vaizduotinį pasaulį ir jam vadovauti.

VYNAS

O. Kairiūkštienė

VYNO TIPAI IR RŪŠYS

Kadangi vynų ypatybės daug kuo skiriasi vienos nuo kitų, tai sunku nustatyti kokį nors griežtą vyno skirstymą į rūšis. Spalvos atžvilgiu vadinamieji „baltieji" vynai nėra tikrai balti. Jie yra įvairiausių atspalvių: auksinio, žalio arba šiaudinės spalvos. Į „raudonuosius" vynus rikiuojami šviesiai purpurinio iki tamsiausios granato spalvos. Kai kurie vynai yra rausvos ar tamsiai rudos spalvos. Saldumo atžvilgiu skirtumas yra taip pat labai didelis. Skonio ir sudėties atžvilgiu vynai skirstomi į vadinamus sausuosius — rūgščius („dry") vynus ir į saldžiuosius. Sausieji vynai šitaip vadinasi todėl, kad iš jų tam tikru rauginimo būdu būna pašalintas visas cukrus. Saldieji vynai turi iki 15 proc. vynuogių cukraus. Alkoholio proc. vynuose labai skirtingas. Pvz., „dry Sherry" turi iki 21 proc. alkoholio, o saldieji „pietietiškieji" nuo 10 iki 14 proc. alkoholio. Kai kurie vynai atkimšti putoja (šitai priklauso nuo tam tikrų vynuogių rūšių ir raugimo būdo).

Nesant galimybės nustatyti aiškias vyno rūšių ribas, susitarta skirstyti juos į penkias pagrindines klases šitaip: raudonieji stalo vynai, baltieji stalo vynai, apetitui sukelti vynai, deserto vynai ir putojantieji vynai. Kiekviena klasės turi visa eilę atmainų, bet kiekviena atskira klasė aiškiai skiriasi viena nuo kitos.

Raudonieji stalo vynai. Raudonieji vynai, kurie vartojami su sunkiu riebiu maistu, yra paprastai „sausi" (rūgštūs). Jų alkoholio kiekis būna nuo 10 proc. iki 14 proc. stiprumo. Jų spalva priklauso nuo rauginimo būdo. O rauginama ne tik uogų sultys, bet kartu ir visos išspaudos. Dauguma kraštų raudonieji vynai vadinami „Claret" arba Burgundijos vynais.

Baltieji stalo vynai rūšiuojami nuo „sausiausių" iki saldžiausių. Jie vartojami su lengvu maistu. Tradiciškai jie būna paduodami gerti atšaldyti. Alkoholio juose būna nuo 10 iki 14 proc. Dvi baltųjų vynų rūšys žinomos — sauternai (pietietiškieji) ir Reino vynai. Sauternai yra pussaldžiai, Reino vynai labai sausi — rūkštūs.

Apetitui sukelti vynai. Jie taip pavadinti todėl, kad geriami prieš valgį. Jų daugiausia vartojami yra „Sherry" ir „Vermouth". Rauginant į Sherry primaišoma konjako. Alkoholio būna nuo 17 iki 21 proc. Rauginant Vermouthus, be konjako, pridedama dar kvapnių žolių. Alkoholio juose būna nuo 15 iki 20 proc. Apetitą sukeliantieji vynai paprastai vadinami „aperitif".

Deserto vynai. Paprastai vartojami pagrindiniams valgiams užsibaigus. Šioje klasėje populiariausias yra Portas baltasis ir raudonasis ir Muscatel. Alkoholio apie 20 procentų. Deserto vynuogių cukraus kiekis sulaikomas primaišant konjako, kad sutrumpėtų rūgimo periodas.

Putojantieji vynai įsigyja tas savybes dvigubu rauginimu. Jie būna įvairaus rūkštumo ar saldumo. Alkoholio jie turi nuo 10 iki 14 proc.

Champagn'as amžių bėgyje vartojamas banketų ir įvairių iškilmių proga.

Vynų vardai. Plačiausiai žinomos vynų rūšys turi geografinius vardus, būtent, tų vietų, iš kur jie yra kilę. Kiti turi įmonių savininkų ar tam tikrų gamyklų vardus. Pvz., Claret, Burgundy, Sauterne, Rhinwine, Port, Sherry, tai vis geografiniai vardai. Tarptautiškai šie vardai reiškia, kad visi tie vynai turi savo pirmykštės kilmės ypatybes.

Vyno vartojimas. Vynas yra toks senas, kaip ir pati civilizacija, ir joks kitas gėrimas, išskyrus vandenį ir pieną, nėra buvęs visais amžiais taip užviešpatavęs pasaulio, kaip vynas. Jis vartojamas tikybinėms ir bažnyčios apeigoms, visokiomis civilinio gyvenimo progomis, taip pat kaip pagalba ligoniams, pagerbti svečiui, priemonė įkvėpimui ir gerai nuotaikai sukelti. Bet jei vyno suvartojame be saiko, tai jis kaip toks būna nuženeminamas.

Daugelis pasaulinių vynų vartojami su valgiais, o kai kuriuose kraštuose vynas laikomas mitybos priemone. Yra kraštų, kur prie kasdieninio valgio vynas užima vietą greta duonos.

Įrodyta, kad natūralus vynuogių cukrus vyne lengvai įsisiurbia į žmogaus sistemą ir yra pageidaujamas dietai palaikyti, kad vyno alkoholis sukelia kolorijų energiją, kad vynas turi aiškų ir kraujo padidinimui reikalingą geležies kiekį, kad jis turi visus tuos 13 mineralinių vienetų, kurie yra pripažinti būtinais palaikyti žmogaus gyvybei. Stalo vynas sukelia apetitą, palengvina virškinimą, pakelia nuotaiką. Jeigu vynas vartojamas virtuvės reikalams, jis išryškina maisto sultis. Tuose kraštuose, kur vynas paprastai vartojamas su maistu, ten jis taipgi vartojamas ir maistui pagaminti. Gaminant valgius, kaitinamas vynas netenka alkoholio, o lieka vien tiktai maistingosios ir kvapniosios jo dalys. Prancūzijoje daugelis virėjų maistui gaminti visai nevartoja vandens ten, kur gali pavartoti vyną.

Vyno giminystė su maistu. Yra susidariusi ištisa literatūra, kaip atskiros vyno rūšys papildo įvairų maistą. Milijonai žmonių pasauly prisilaiko papročio prie tam tikro valgio naudoti tam tikrą raudonojo ar baltojo vyno rūšis. Nustatyta, kad patiekalo aštrumas reikalingas ir aštraus vyno. Priešingai, švelnūs patiekalai būtini ir švelnesnio vyno. Tad susidarė maždaug tokia maisto ir vyno giminystės lentelė: žuvys, paukščiai, balta mėsa — baltieji stalo vynai; jautiena, kiauliena, žąsys, antys, laukiniai žvėrys ir paukščiai — raudonasis stalo vynas. Desertas: saldieji deserto ir stalo vynai. Sūris: Portas ar Burgundas. Riešutai: Portas.

Vyno suvartojimas. 1956 m. vienam asmeniui: Prancūzija — 130 litrų, Italija — 95, Šveicarija — 39, Austrija — 16. Kiti kraštai suvartoja vyno, palyginti, nedaug, bet dėl to ten kyla stipriųjų gėrimų suvartojimo procentas. Konjakų, likerių pagrindą taip pat sudaro vynuogių sultys, bet čia visai kitaip jos rauginamos, dedama daugiau įvairių priemaišų ir ilgas būna brendimo laikas.

Vyno actas. Iš 3-6 proc. pigaus vyno gaminamas actas. Su acto bakterijų pagalba alkoholis paverčiamas rūkštimi.

Vynuogių rūkštis (Acidum tartaricum) vartojama limonadams, rūkščių saldainių gamybai, kepimo milteliams gaminti. Chemijoje kaip gydymo priemonė.

Lietuvos vynai. Nors Lietuvoje vynuogės neauga (išskyrus šiltnamius), bet vyno gamyba jau buvo užsimezgusi ir darė sparčius žingsnius išsiplėtimui. Buvo jau ir keletas vyno gamybos firmų, kaip, pvz., Karazijos, Velykio ir kitų. Vynas buvo daromas, svarbiausia, iš obuolių, bet prekyboje jau buvo pasirodę keletas vyno rūšių, darytų iš įvairių uogų. Kai kurie ūkiai buvo užveisę tam reikalui gana didelius obelynus, bet, deja, krašto gyvenimą kitaip pasukusieji įvykiai visa tai sustabdė.

SKELBIMAS

MAČIUSIEJI ĮSITIKINO

Kiekvienam, kuriam būtinybė vėrčia pasiųsti saviesiems siuntinius, pravartu būtų pamatyti PARODINĮ SANDĖLĮ, įsteigtą TAZAB Bendrovės 1, Ladbroke Gardens, London W.11, kur laisvai, patogiai ir be skubėjimo galima pasirinkti pagal skonį ir kišenę įvairias prekes. Prekių rūšys yra ypatingai geros, ir kainos, palyginus, neaukštos.

Tie, kurie yra aplankę, įsitikino, kad geriausiai, patogiausiai šiuos reikalus sutvarkyti arba asmeniškai atvykus pačiam sudaryti siuntinėlį, gi tie, kurie negali atvykti, gali lietuvių kalboje laišku išdėstyti savo pageidavimus. Rašyti arba atvykti 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tazab B-vė, Lietuvių Skyrius.

Parodinis Sandėlis veikia šiokiadieniais nuo 10 iki 6 val., šeštadieniais nuo 10 iki 7 val. vakaro, gi sekmadieniais pagal susitarimą iš anksto.

Pageidaujantiems, siunčiama ne tik platūs lietuvių kalboje iliustruoti ir spalvuoti kainoraščiai, bet taip pat ir medžiagų pavyzdžiai.

Rašykite: **Tazab, 1, Ladbroke Gardens, London W.11.**

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, SIBIRĄ IR KITUS KRAŠTUS

Siunčia vienintelė lietuvių bendrovė Anglijoje

BALTIC STORES LTD.

(*Z. Juras*)

Medžiagos, Avalynė, Vaistai, Skustuvai, Stiklui piauti piautuvėliai, plaukams kirpti mašinėlės ir kit.

Geriausi vyriški pusbačiai (Oxford) kainuoja tik £ 1.5.0.

Lininės medžiagos 3 šil. už yardą.
Pigiausi maisto siuntiniai!
Informacijų galima gauti visose mūsų krautuvėse:

421, Hackney Rd., E.2. Tel. SHO 8734.
146, Holland Park Ave. W.11. Tel. PAR 2970.
148, Ridley Rd. E.8. Tel. CLI 0572.
20, Ridley Rd., E.8. Tel. CLI 3880.
187, Lewisham High Str., S.E. Tel. LEE 1042.

Norintiems išsirinkti medžiagas asmeniškai geriausia vykti į 421, Hackney Rd., E.2.
Dėl smulkių informacijų arba dėl specialių siuntinių persiuntimo sąlygų prašome rašyti:

Z. Juras, 421, Hackney Rd., E.2.
Siunčiame Jūsų pačių paruoštus siuntinius.
PRISTATYMAS GARANTUOTAS!
TEISINGIAUSIAS IR PIGIAUSIAS PATARNAVIMAS!

Š.m. rugpiūčio **31** d. LIETUVIŲ KLUBE,

1-2 Ladbroke Gardens, W.11
rengiamas

Šokių Vakaras

GROS KONTINENTALINIS DŽIAZAS
Pradžia 7.30 val.

Specialistų priežiūroje visokios rūšies vaistus ir narkotikus pagal receptus ar be jų jūsų vardu siunčia
ORO AR PAPRASTU PAŠTU
ACTON PHARMACY
Rašykite lietuviškai
Informuojama ir patariama nemokamai
Mūsų eksporto skyrius turi savo žinioje ir kitokių prekių: vilnonių gaminių, Singerio siuvamų mašinų, avalynės, odos gaminių ir kt.
Atdara šiokiadieniais — nuo pirmadienio iki šeštadienio — kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 v.v.
ADRESAS: **ACTON PHARMACY,**
24, Church Road, London, Acton, W. 3.
Telefonas: (Londonas) ACOrn 0712

ELEONORA RUZVELTIENĖ ŽADA APLANKYTI SOVIETŲ SĄJUNGĄ

Buv. JAV prezidento našlė kviečia Leningrado motiną paviešėti JAV

Kaip buvo minėta „E.L.", Leningrado gyventoja rusė Kopickaja parašė laišką New York Times laikraščio redaktoriui, kviesdama Amerikos moteris demonstruoti užtaiką ir įrodyti, kad Amerikoje nėra cenzūros. Laikraštis Kopickajos laišką išspausdino, pateikdamas ir savo atsakymą su pastaba, kad norėtų šį susirašinėjimą pamatyti ir Pravdos skiltyse. Bet iki šiolei sovietų spaudoje apie šį pasikalbėjimą laiškais buvo nutylėta.

E. Ruzveltienė prieš kurį laiką buvo pasiuntusi N. Kopickajai atsakymą, kuriame tarp kitko buvo parašyta: „Mūsų tauta trokšta taikos ir savo vyriausybės veiklą kontroliuoja daugiau, negu kuri kita tauta pasaulyje, o sovietų tauta žino tik tiek, kiek jos vyriausybė randa reikalinga paskelbti jai. Man atrodo, kad mes būtume arčiau pasaulinės taikos, jei sovietų tauta įsigytų daugiau kontrolės savo vyriausybėje". Ponia Ruzveltienė toliau laiške pažymi, kad Amerika nėra nusistačiusi prieš Sovietų Sąjungos gyventojus, bet kad Sovietų Sąjungos vyriausybės veikla stabsau tikslu paglemžti pasaulį komunizmui.

Pasimatyti su tarybine moterimi Kopickaja ir asmeniškai pasikeisti su ja nuomonėmis E. Ruzveltienė š.m. rugpiūčio mėn. pabaigoje žada aplankyti Sovietų Sąjungą. Ji taip pat kviečia Kopickają atvažiuoti pasiviešėti J.A. Valstybėse. „Aš labai džiaugčiaus Jus pamatyti mūsų krašte, kad galėčiau parodyti, kaip mes dvasinėje, kultūrinėje ir fizinėje plotmėje suprantame žodį gyventi".

(E) **Balys Dvarionas** ir kiti 18 lietuvių kultūros dekados Lenkijoje menininkų Lietuvos aukščiausios tarybos prezidiumo apdovanoti garbės raštais.

GREIT, PATIKIMAI, PRIEINAMA KAINA.

BROWNEJONES LTD.

1, Norfolk Place, London W.2.

Tel. PAD. 2797

TAUPUMAS - DORYBĖ!

Prieš nuspręsdamas siųsti dovanų siuntinį savo artimiesiems į Lietuvą ar Sibirą, paprašyk mūsų kainoraščių, ir tada bus nesunku nuspręsti, kad tikrai verta šitai firmai parodyti pasitikėjimą ir per ją siųsti.

100% garantija, kad siuntinys bus pristatytas gavėjui! Žmoniškos kainos! Greitas patarnavimas!

SĄŽININGAS PATARNAVIMAS, GREITAS PRISTATYMAS IR ŽMONIŠKOS KAINOS MŪSŲ PIRKĖJAMS YRA LABAI GERAI ŽINOMI

EUROPOS LIETUVIS — THE LITHUANIAN WEEKLY. Redakcijos ir Admininstracijos adresas: 1-2, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PAR 2470. Redakcija rankraščius tai ir trumpina savo nuožiūra. Prenumeratos kaina: metams — 40 šil., 6 mėn. — 22 šil. Dolerio kraštuose — 6 dol. metams. Skelbimai — spaudos eilutė arba jos vieta 1 šil. Atskiras numeris 1 šil. Leidžia Lietuvių Namų Akc. Bendrovė. Leidimo Tarybą sudaro — DBLS-gos Centro Valdyba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai: Vokietijoje — J. Bataitis, Prancūzijoje — O. Bačkienė, Belgijoje — J. Sekmokas, Šveicarijoje — A. Paulaitis, Švedijoje — J. Pajaujis, Italijoje — kun. V. Mincevičius, Danijoje — A. Bričkuvienė. Austrijoje — Msgr. K. Razminas, D. Britanijoje — M. Bajorinas.
Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd. 1-2 Ladbroke Gardens, W.11.